

**Verksamhetsberättelse
med årsredovisning 2021
Studieförbundet, riksförbundet**

*Studiefremjandet ger människor möjlighet
att utforska sina intressen och få nya insikter
tillsammans med andra.*

Innehåll

Anna Håkansson: Demokrati – varje dag	4
Året i korthet	5
Andrea Rodriguez: Tid för tillit och dialog	6
Fyra syften med statens stöd – våra utgångspunkter	8
Strategiska mål – och resultat	10
Riksförbundets insatser	14
Strategi 2131	17
Verksamhetsutveckling i siffror	18
Verksamhet i Studieförbundet avdelningar 2021	22
Undersökning bland Studieförbundets cirkeldeltagare	24
Verksamhet i samarbete med medlemsorganisationer 2021	25
Organisation	26
Om Studieförbundet – våra medlemsorganisationer	28
ÅRSREDOVISNING 2021	29
Förvaltningsberättelse	30
Resultaträkning 2021	36
Balansräkning 2021	37
Kassaflödesanalys	38
Noter	39
Underskrifter	44
Revisionsberättelse	45

” Plötsligt står innebörden
i ord som fred, frihet och
demokrati klar för oss.

Demokrati – varje dag

År 2021 var andra året i rad som hela det globala samhället präglades av Corona. Pandemin har orsakat sorg och lidande, och gjort oss alla medvetna om vår sårbarhet.

När detta skrivs, senvintern 2022, pågår kriget i Ukraina. Det är ytterligare en smärtsam påminnelse om att inget kan tas för givet. Plötsligt står innebörden i ord som fred, frihet och demokrati klar för oss. Vi inser deras betydelse och värde, inte bara som bokstäver på papper utan i verkligheten.

Samtidigt pågår livet. Folkbildning – det vi gör till vardags i Studieförbundet – är en starkt värdebase-rad verksamhet. Och värderingarna uttrycks inte bara i vackra ord, de ska genomsyra allt vi gör. Demokratin och vår människosyn ska prägla allt från samtalen och lärandet i studiecirkelna, till besluten på våra förbundsstämmor. Förra året firade vi i Sverige 100 år av allmän och lika rösträtt. Att demokratin behöver försvaras och utvecklas varje dag, det förstår vi nu.

Staten har, liksom regionerna och de flesta kommuner, fortsatt att ge anslag till studieförbunden under Coronapandemin. Det har varit mycket värdefullt och medfört att vi kunnat upprätthålla vår kapacitet och våra möjligheter att fortsätta bedriva folkbildning. En del har fått ställas in, men mycket har vi ställt om till andra former.

Vi har självklart anpassat verksamheten till restriktionerna. Vi har utvecklat vår folkbildning utomhus och med digitala hjälpmedel.

Våra avdelningar har varit ett stöd till det lokala kultur- och föreningslivet, som drabbats hårt av pandemin. På många håll har vi också genomfört insatser för att informera om smittspridning och om vikten av vaccination.

Studieförbundets förbundsstyrelse har det yttersta ansvaret för de skattepengar vi får förtroendet att använda till folkbildning. Fusk och oegentligheter ska aldrig förekomma. De senaste åren har blottat allvarliga brister i studieförbundens sätt att hantera offentliga medel. Det har föranlett politiska beslut, i form av granskningar och krav på åtgärder.

Redan 2020 inledde vi i Studieförbundet den största genomlysningen någonsin av vår verksamhet. Syftet var inte bara att titta bakåt, utan framför allt att blicka framåt och se hur vi kan förvalta våra offentliga anslag där de gör störst nytta – för enskilda människor och för samhället i stort. Detta arbete har fortsatt under 2021. Med en ny styrmodell som nu arbetas fram, i kombination med den av förbundsstämman antagna Strategi 2131, har vi nu lagt en bra grund framtiden.

Under 2021 skedde betydande personförändringar i vår ledning. Jag vill tacka min företrädare Tommy Winberg som efter åtta år som förbundsordförande avgick vid förbundsstämman i maj.

Tack även till Gustav Öhrn som i juni lämnade sin tjänst som förbundschef. Slutligen vill jag tacka alla er – cirkelledare, förtroendevalda, medarbetare och andra – som bidrar med insatser i Studieförbundet, och för svensk folkbildning.

Nu hoppas vi alla att kriget ska ta slut, att pandemin inte ska återuppträda och inskränka våra möjligheter att mötas – för att lära och utvecklas tillsammans!

Anna Håkansson
Förbundsordförande

Anna Håkansson utsågs till förbundsordförande vid den extra förbundsstämman 12 mars 2022.

Året i korthet

10 400 studiecirklar

År 2021 genomfördes i Studieförbundet 10 500 studiecirklar, 9 300 kulturprogram och 4 400 arrangemang inom verksamhetsformen annan folkbildning. Studiecirkelarna samlade 41 900 unika deltagare.

Förbundsstämma och extra stämma

Ordinarie förbundsstämma genomfördes den 29-30 maj. Andrea Rodriguez valdes till förbundsordförande efter Tommy Winberg. Extra förbundsstämma genomfördes 9 oktober.

Strategi 2131

Extra förbundsstämman antog Strategi 2131, som fastställer Studieförbundets strategiska kompass för åren 2021-2031. Strategin slår fast Studieförbundets samhällsyn, människosyn, bildningssyn och kultursyn samt fem strategiska områden.

Pandemin – ansvar och anpassning

För andra året i rad påverkade Coronapandemin förutsättningarna att genomföra folkbildning. Studieförbundet har anpassat verksamheten till restriktionerna i samhället.

Digital folkbildning

Pandemin har inneburit ett uppsving för folkbildning på distans, med digitala cirklar, workshops och föreläsningar.

Folkbildning utomhus

Studieförbundet har fortsatt utveckla folkbildning utomhus, ofta i nära samverkan med medlemsorganisationernas lokala föreningar, bland annat Bruks Hundklubben, Jägareförbundet, Friluftsförbundet och Naturskyddsföreningen.

Satsning på sociala medier

Kommunikationsverksamheten har utvecklats utifrån varumärkesplattformen, främst vad gäller sociala medier och filmer.

Tillitsmodell för kvalitet

Arbetsättet har fortsatt utvecklas, med fokus på kvalitet och anordnarskap. Den nya Tillitsmodellen infördes, för att säkerställa korrekt användning av statsbidraget. En annan aspekt för ökad kvalitet är det arbete som inleddes under året med en ny styrmodell vad gäller ansvar, befogenheter och beslutsvägar för hela organisationen.

Nya funktionsgrupper

Flera nya funktionsgrupper har etablerats på riksförbundet med representanter för avdelningarna, bland annat Föräldrastöd, Förortskraft och Funkis.

Nya lokaler för förbundskansliet

Förbundskansliet flyttade till nya lokaler vid Alviks strand i Stockholm.

För oss har 2021 också varit en tid av självreflektion och dialog om vad vi vill med vårt Studieförbundet.

Tid för tillit och dialog

Jag såg det med egna ögon. Bland fnissande, gestikulerande teaterungdomar på Kulturhuset Klossen i Umeå. I mötet med kvinnan med ett brinnande hundintresse som aldrig vågat prata i grupp, och som nu själv är cirkelledare. Jag såg det i gruppen som gick ut i svampskogen i regn och rusk, lånade regnkläder och vantar av varandra, så att alla kunde vara med och lära sig mer.

Jag är övertygad om att alla som verkar i Studieförbundet bär på liknande minnen, där folkbildning bidragit till vidgade vyer, gemensam glädje och nya insikter.

De enskilda exemplen kan backas upp av siffror. Mer än åtta av tio cirkeldeltagare i Studieförbundet instämmer i påståendet att ”deltagandet har gjort att jag känner mig säkrare som person”. Siffran är värd att fundera över. Den visar något av kärnan i folkbildningen. Att känna sig säkrare som person har med människovärde att göra. Det berättar något om hur vi ser på oss själva, i vardagen och som samhällsmedborgare.

De senaste två åren har på många sätt varit omvälvande för Studieförbundet. Pandemin har så klart påverkat våra möjligheter att delta i kulturliv och folkbildning. För oss som studieförbund, där de direkta mötena mellan människor är så centrala, har det varit en tuff tid. Vi har ändå genomfört folkbildning runt om i hela landet. Du kan läsa om en del i denna årsredovisning. Mycket mer redovisas i var och en av våra 14 lokalavdelningars egna verksamhetsberättelser.

För oss har 2021 också varit en tid av självreflektion och dialog om vad vi vill med vårt Studieförbundet. Hur kan vi bidra till en mer positiv samhällsutveckling? Vad behöver vi förändra? Hur ser vi till att de offentliga medel som vi får ta del av – skattepengar medborgarna anförtror oss att förvalta – används på rätt sätt, för att

göra vårt samhälle bättre. För att söka svar på dessa frågor, och visa vad vi vill med folkbildningen i tjugotalets Sverige, har vi i Studieförbundet funderat i två parallella spår.

Det första spåret gäller våra vägval de närmaste tio åren. Strategi 2131 antogs av vår extra förbundsstämma i oktober. Det är resultatet av en lång och spännande process, där många deltagit. Strategin, som du kan läsa mer om på sidan 17, ska gälla fram till 2031. Den ligger till grund för nationella mål som antas av förbundsstyrelsen vartannat år, anpassade till de omvärldsförändringar vi möter.

De nationella målen är i sin tur utgångspunkt för avdelningarnas lokala mål. På så sätt hittar vi en balans i en gemensam färdriktning, men med utrymme för avdelningarnas egna prioriteringar, utifrån lokala behov och förutsättningar.

Det andra spåret handlar om hur vi organiserar och rustar oss för att verkligen genomföra det 2131 utmanar oss till. Detta arbete är vi nu är mitt uppe i, med konstruktiva samtal över hela landet.

Utgångspunkten är hur vi möjliggör folkbildning som frigör fler människor, stärker det civila samhället och gör vår demokrati hållbar.

Det vi gemensamt har kommit fram till är att utveckla vårt arbetssätt. Kunskapen och engagemanget bland cirkelledare, förtroendevalda och anställda är vår viktigaste tillgång. Vi ska finnas till hands, för dem som kommer till oss – och söka upp dem som ännu inte hittat till folkbildningen. På folkbildningsprosa innebär det att vi ska bli en mer aktiv anordnare.

Det utvecklade arbetssättet får sitt konkreta uttryck i den så kallade Tillitsmodellen som alla våra avdelningar

nu inför. Modellen ska dels säkerställa korrekt användning av statsbidraget, dels skapa tydligt underlag för att identifiera och rikta våra resurser till den verksamhet vi uppfattar som mest angelägen, där vi som studieförbund kan göra störst skillnad.

Nu pågår inom Folkbildningsrådet ett arbete med att forma ett nytt statsbidragssystem, som enligt planerna ska tillämpas från 2024. Vi deltar i arbetet och vår utgångspunkt är ett bidragssystem som stärker studieförbundens roll i samhället, och riktar vår folkbildningsideologiska kompass i rätt riktning.

Men oavsett hur statsbidragsvillkoren ser ut ska vi i Studieförbundet i alla lägen se till att vi tar ansvar för villkoren och att inga oegentligheter förekommer i vår organisation. Här har vi – tillsammans med övriga studieförbund – ett stort ansvar, så att förödande historier från förr inte upprepas.

Båda dessa spår har det gemensamt att de handlar om vår identitet som ett oberoende, demokratiskt studieförbund.

För tio år sedan bestod Studieförbundet av 42 självständiga avdelningar och 8 distrikt. Nu är vi 14 avdelningar. Hos oss har denna förändring gått stegvis, och inte som en följd av något stort centralt beslut. Kanske har det också gjort att vi inte riktigt insett förändringens konsekvenser.

Under förra året inleddes arbetet med en ny styrmödel i Studieförbundet som ska tydliggöra beslutsvägar, befogenheter och ansvar i hela vår organisation.

I slutet av 2021 genomfördes även en omorganisation på riksförbundet, där vi effektiviserar och koncentrerar insatserna till att uppfylla de krav staten ställer på oss och på utveckling och drift av funktioner som underlättar för våra avdelningar att genomföra lokal folkbildningsverksamhet.

Tillit och dialog är två begrepp som vi ofta använder i folkbildningen. De vägleder oss i mötet med deltagarna, och jag tror att de även kan vägleda oss när vi själva ser framåt, på vår egen utveckling som studieförbund. Att

Studieförbundets organisationskarta med 14 avdelningar, 1 januari 2021.

lyssna till varandra, kanske tycka olika, kunna kompromissa och hitta en gemensam väg framåt, det funkar i ett samhälle – och även i ett studieförbund.

För trots tuffa tider och hotfullheter omkring oss finns det anledning att se positivt på framtiden. För om inte vi inom folkbildningen förmår göra det – vem ska då göra det?

Andrea Rodriguez
Förbundschef

” *Demokratin måste ständigt diskuteras, praktiseras och förbättras.*

Fyra syften med statens stöd – våra utgångspunkter

De fyra syften som riksdagen angett som grund för stödet till folkbildningen är en central utgångspunkt för Studieförbundet. Utifrån syftena, och vår Strategi 2131, möter vi behoven av folkbildning i samhället – bland enskilda medborgare, föreningar och grupper.

1. Stärka och utveckla demokratin

Demokratin måste ständigt diskuteras, praktiseras och förbättras. Demokratin är, liksom folkbildningen, något som vi medborgare och deltagare formar tillsammans.

Ur Studieförbundets Strategi 2131

Det första syftet har funnits med i trettio år, och har på senare tid fått en mer påtaglig innebörd än tidigare. År 2021 firade demokratin i Sverige 100 år. Samtidigt ser vi hur demokratiska fri- och rättigheter runt om i världen utmanas, även i länder i vår närhet.

Studieförbundet är ett partipolitiskt obundet studieförbund. Det ger oss både möjligheter och ansvar att skapa arenor för demokratiska samtal om aktuella samhällsfrågor, där åsiktsbrytningar och givande möten kan äga rum. Inte minst märker vi nu att intresset för hållbar omställning ökar. Här bidrar vi, med miljö som ett av våra profilområden, till att kanalisera och uppmuntra människors engagemang, i form av allt från cirkel om ekologisk odling till seminarier om hållbar omställning.

Studieförbunden står för mycket av vad som skulle kunna kallas demokratiskt grundarbete. Studieförbundet är en del av det civila samhället. Vi menar att människors organisering – i allt från en liten bokcirkel

till engagemang i stora nationella folkrörelser – bidrar till det demokratiska samhällets utveckling.

Studieförbundet Uppsala Västmanland listar i sin verksamhetsberättelse inte mindre än 176 lokala föreningar som de samarbetar med. På liknande sätt ser det ut i andra av våra avdelningar. Många av dessa föreningar är lokalt baserade och tillhör ingen riksorganisation. För dem är vi i Studieförbundet en viktig samarbetspartner. Inte minst nu under pandemin har vi bidragit med kompetens, råd och stöd för att föreningarna ska kunna överleva och bedriva verksamhet i nya former.

Studiecirkelarna har olika ämnen och inriktning, men cirkelformen i sig bär på centrala demokratiska element – lärandet sker i gemenskap, där demokratiska arbetsformer och värderingar utövas i praktiken.

2. Möjliggöra för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen

Vi vänder oss i synnerhet till människor som upplever sig sakna möjligheter till delaktighet och påverkan i samhället.

Ur Studieförbundets Strategi 2131

Några av frågorna i Studieförbundets årliga undersökningar bland 1 300 cirkeldeltagare visar följande:

- 8 av 10 av cirkeldeltagarna instämmer helt eller till stor del i att diskussionerna/erfarenhetsutbytet i cirkeln gett dem ett mervärde.

- 4 av 10 instämmer helt eller till stor del i att de genom cirkeln engagerat sig i föreningsliv/nätverk.
- 4 av 10 instämmer helt eller till stor del i att deltagandet har gjort att de känner sig säkrare som person.

De som svarat på frågorna har deltagit i studiecirklar av skiftande karaktär och i många olika ämnen. Resultaten visar ändå tydligt att deltagandet innefattar element som kan kopplas till både det första och det andra syftet med statens stöd till folkbildningen.

Vad är det egentligen som gör det möjligt ”att påverka sin livssituation”? Vi tror, utan att säkert veta, att egenmakt framför allt föds ur gemenskap med och bekräftelse av andra. Nästa all vår verksamhet bygger på grupprocesser där människor möts och lär känna varandra, under kortare eller längre tid.

Studiefrämjandet har under många år samarbetat med etniska föreningar. Den mångfald av människor som nu lever i Sverige ska ha samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter i vårt samhälle.

3. Utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället

Livslångt lärande ska vara en rättighet och möjlighet för alla. Bildningsklyftorna i samhället ska utjämnas.

Ur Studiefrämjandets Strategi 2131

Det råder inget tvivel om att studieförbunden bidrar till att höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället. Att delta i studiecirkel är frivilligt, och det faktum att så många väljer att delta i vår verksamhet är i sig ett bevis för att människor drivs av att lära mer och utveckla sina intressen, inte enbart för ett särskilt ändamål, utan därför att det har ett egenvärde. Folkbildningens arbetsformer och breda utbud blir på så sätt ett viktigt komplement till mer formella utbildningar.

Studiefrämjandets verksamhet når många med låg formell utbildning, men det är en fortsatt utmaning för oss och andra studieförbund att i högre grad nå människor som i dag står långt från folkbildningen och

inte alltid av egen kraft kommer till vår verksamhet. På detta område finns höga förväntningar från omvärlden, som vi behöver göra mer för att infria.

Studiefrämjandet har på senare år skärpt ambitionerna att finnas på plats i socioekonomiskt utsatta områden, ofta i nära samverkan med kommunerna, med folkbildning och fritidsaktiviteter som når nya grupper.

4. Bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet

Kultur är både en samlande och utmanande kraft i samhället. En fri kultur har ett egenvärde och stärker demokratin.

Ur Studiefrämjandets Strategi 2131

Kultur är Studiefrämjandets största verksamhetsområde. Det är främst en följd av människors stora intresse för att uppleva och utöva kultur. Inom Studiefrämjandet finns verksamhet inom de flesta kulturella uttrycksformer.

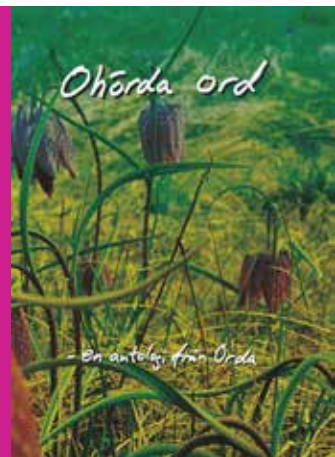
Musiken är det i särklass största ämnesområdet, inte bara i Studiefrämjandet, utan i studieförbunden som helhet. Arbetet för att bredda kulturverksamheten pågår på flera områden. Det ska vara låga trösklar in i ett samarbete med Studiefrämjandet – och vi ska vara lyhörda och mottagliga för människors behov och idéer.

I musikverksamheten prioriteras unga kvinnors deltagande. Genom de nationella turnéerna Livekarusellen och Danskarusellen ges grupper möjlighet att uppträda på scen. Samarbetet med lokala spelkulturföreningar i vår medlemsorganisation Sverok är viktigt, inte minst för ungas introduktion i föreningslivets möjligheter.

Musikgrupperna, liksom amatörkulturen som helhet, har inga starka företrädare i samhället. Här känner vi i Studiefrämjandet ett stort ansvar, eftersom ett starkt och brett lokalt kulturliv bidrar till gemenskap, livskvalitet och god hälsa. I det perspektivet är vårt samarbete med lokalt baserade amatörkultur- och arrangörsföreningar mycket betydelsefullt.

” Föreläsningar och diskussioner genomfördes med Martin Falklind, skaparen av teveserien *Fiskarnas rike*.

Strategiska mål – och resultat

Studieförbundets strategiska mål antogs av förbundsstämman 2015 och gäller till och med 2021. Den extra förbundsstämman 2021 antog Strategi 2131, som under de kommande tio åren ska vara vägledande när förbundsstämman vart annat år antar strategiska mål för de kommande två åren. Arbetet med att utifrån 2131 formulera förslag till strategiska mål inför förbundsstämman 2023 pågår. I de strategiska mål som varit vägledande fram till och med 2021, anges sju övergripande samhällsutmaningar och fem fokusområden. De strategiska målen är väl förankrade i organisationen och har legat till grund för lokal verksamhetsplanering.

I denna årsredovisning görs en kortfattad lägesbild av verksamheten i relation till fokusområdena i strategiska mål, kompletterat med några konkreta exempel som genomförts i avdelningarna under 2021.

1. Starkare demokrati

Till grunden för allt vårt arbete ligger vår demokratiska grundsyn och respekten för alla människors lika värde. Detta strategiska mål har starkt fokus på Studieförbundets folkbildande verksamhet i samverkan med föreningslivet. Vi menar att ett starkt civilt samhälle bidrar till att stärka och utveckla den svenska demokratin.

En stor del av folkbildningsverksamheten sker i nära samverkan med föreningar och ideella organisationer. Vi fungerar på många orter som stöd och möjliggörare för lokala föreningar och nätverk. Vi intar ofta rollen av länk mellan det lokala föreningslivet, kommuner och regioner. I alla avdelningar genomförs samverkansprojekt i syfte att utveckla samhället och engagera medborgarna. Vi är ofta medarrangör i lokala initiativ till exempel när det gäller integration, miljö, friskvård och kultur.

Studieförbundet har drygt 5 300 studiecirkelledare, de allra flesta ideellt engagerade. Vårt ledarutvecklingsprogram i tre steg bidrar till att stärka ledarnas folkbildningspedagogiska förhållningssätt, där demokratiska metoder och delaktighet är väsentliga inslag. Samtliga våra cirkelledare har gått en ledarintroduktion.

Några exempel från 2021:

• Stöd till föreningslivet under pandemin

Alla avdelningar har erbjudit stöd till det lokala föreningslivet för att anpassa verksamhet under pandemin, ofta genom kompetensutveckling i digitala mötesformer. Samarbetet har ofta lett fram till utveckling av folkbildning på distans. Ett exempel är i Västerbotten, där samtliga jaktvårdskretsar bjudits in till utbildning om att genomföra årsmöten via Teams. Dessutom har två digitala utbildningar i juridik samt utbildningar för provledare för jägarexamen genomförts i länet.

• Unga mot extremism

Studieförbundet Skåne Blekinge har drivit projektet *Unga mot extremism*, där studiecirkelmaterialet *Killar för förändring* tagits fram. Materialet används nu i cirklar med unga killar. Det bygger på samtal kring sju olika teman, och planen är att det ska spridas över landet.

• Bokcirklar – 7 råd till Mustafa

Polisen och samhällsdebattören Mustafa Panshiris bok *7 råd till Mustafa*, har varit grunden för flera samtalscirklar i Västra Götaland. Boken väcker, ibland kontroversiella, frågor om integration, mångfald och vårt samhälles demokratiska utveckling. Mustafa Panshiri har även föreläst och svarat på frågor från deltagarna.

• Orda – med boken Ohörda ord

Orda är ett treårigt skivprojekt i Uppsala, där deltagare med intellektuell funktionsnedsättning i så kallade Ordagrupper låter kreativiteten flöda. Nu finns deltagarnas ord samlade i boken *Ohörda ord*, med många tänkvärda och underfundiga texter, från människor som inte så ofta kommer till tals i samhället.

2. Ökat miljöansvar

Miljö, natur och djur är tre av våra profilmråden. Ända sedan Studieförbundet bildades 1959 har vi haft ett starkt fokus på natur- och miljöfrågor. Med de akuta klimathotet är frågan mer central än någonsin. Vi möter nu ett ökande intresse, framför allt vad gäller hållbar odling och omställningsfrågor. För oss är det viktigt att hitta former och sammanhang som kan omvandla oro och frustration, till ett aktivt samhällsengagemang och praktiska åtgärder för hållbar omställning.

I avdelningarna finns många exempel på aktivt folkbildningsarbete för ett mer hållbart samhälle. Över hela landet genomförs föreläsningar och workshops med koppling till klimat- och miljöfrågor. Kurser i vegetarisk matlagning, klädbytdagar, aktiviteter under Biologiska mångfaldens dag och vårt eget koncept Café Planet, för utåtriktade aktiviteter kring hållbarhetsfrågor är några exempel på hållbarhets- och omställningsarbete som kombinerar praktiska och teoretiska inslag, där många människor engageras.

Några exempel från 2021:

• Fiskarnas rike

I samband med teveserien *Fiskarnas rike* som sändes hösten 2021 genomfördes föreläsningar och diskussioner på flera platser i landet med skaparen av *Fiskarnas rike*, filmaren Martin Falklind.

• Skogen, klimatet och allt det andra

Skogen, klimatet och allt det andra är en ny studieplan, kopplad till forskningsprojektet *Ta ner himlen till jorden*, om att göra klimatfrågan möjlig att hantera i vardagen, och om skogens betydelse i sammanhanget.

• Svinnlabb

Svinnlabb är ett projekt i Umeå, där Studieförbundet tillsammans med Rädda barnen arbetar för ungas bildning kring frågor om matsvinn och hållbarhet.

• Hållbar musik – musikloppis och Expose it

Den omfattande musikverksamheten kan kopplas samman med frågor om hållbarhet. På flera håll i landet genomfördes under 2021 musikloppis, där gamla musikprylar fick nya ägare. Projektet *Expose it* i Skåne är ett musikaliskt forum för engagemang i miljöfrågor. Hundra personer i olika åldrar har involverats, bland annat för att skriva och spela in låtar med miljötema.

• Män i Klimatkrisen

Sju män i olika delar av landet genomförde under året den digitala samtalscirkeln *Män i klimatkrisen*, med öppna och förtroendefulla samtal om miljöhot, manlig-hetsnormer och klimat.

• Matlagning utomhus och allemansrätt

Avdelningen Göteborg Sjuhärad har genomfört kursen *Matlagning över öppen eld*, vid fyra tillfällen. I små grupper träffades deltagarna utomhus och lärde sig vad allemansrätten säger om eldning. De lärde sig även att använda en yxa och att göra upp en eld.

3. Ökad mångfald

Folkbildningsrådet har betonat att det är en utmaning för studieförbunden att åstadkomma fler möten mellan olika grupper i befolkningen, exempelvis mellan invandrade och infödda svenskar. På flera håll har lo-

Pandemin har så klart varit ett hårt slag för den folkbildande kulturverksamheten.

kalavdelningar engagerat sig i verksamhet som innefattar just sådana möten. Vi samverkar med många etniska föreningar. Det är en spännande uppgift att utveckla samverkansformer mellan dessa föreningar och det mer "traditionellt svenska" föreningslivet. Goda erfarenheter finns, till exempel inom natur- och friluftsområdet.

Sedan tio år tillbaka genomförs på många platser i landet *Älskade barn*, ett omfattande studiematerial för invandrade föräldrar. Ofta sker verksamheten i nära samarbete med kommuner. Cirkelledarna i *Älskade barn* rekryteras i allmänhet i etniska föreningar.

Några exempel från 2021:

• Tillsammans i Sapmi

En digital föreläsningsserie i Norrbotten där 840 personer deltagare i syfte att föra vidare och levandegöra samisk kultur, historia och språk.

• Närvaro i utsatta områden

På flera orter är Studieförbundet närvarande i socioekonomiskt utsatta områden. I Gottsunda i Uppsala driver vi i samarbete med kommunen föreningshuset Kontakten, med en lång rad aktiviteter; läsläsning, blanketthjälp, dans etc. Studieförbundet Västerbotten har sina lokaler i Kulturhuset Klossen i stadsdelen Ålidhem, med en omfattande kulturverksamhet. Flera exempel finns i andra delar av landet.

• Sunda barn

I Västmanland har Studieförbundet sedan länge drivit projektet *Sunda barn*, med målet att främja goda levnadsvanor och motverka övervikt. Nu har projektet vidgats till att särskilt nå familjer med invandrarbakgrund.

• Vidgad kunskap om segregation

Studieförbundet i Västerbotten har lett en satsning med stöd av Delegationen mot segregation, där aktörer i civilsamhället vidgat kunskapen om segregationen i

samhället. Inom ramen för arbetet har rapporten *Alla de här drömmarna* tagits fram, om ungas erfarenheter av segregation, ojämlikhet och marginalisering.

4. Bättre folkhälsa

Att säkert bedöma folkhälsoeffekterna av studieförbundens verksamhet är inte enkelt. Både genom deltagarundersökningar och många vittnesmål från deltagare vet vi dock att folkbildande aktiviteter bidrar till ökad livskvalitet – ofta både psykiskt och fysiskt. 55 procent av dem som svarat på vår undersökning bland cirkeldeltagare, uppger att cirkeln till stor del eller helt och hållet inneburit lärande i kombination med fysisk aktivitet.

Pandemin har inneburit ett uppsving för folkbildning utomhus, som redan tidigare var omfattande. Samtliga avdelningar bedriver verksamhet som handlar om att upptäcka och lära sig mer ute i naturen. Svampexkursioner, botaniska vandringar, fågelkurser, kulturhistoriska utflykter – exemplen kan mångfaldigas, och vittnar om en bred, uppskattad verksamhet som förenar lärande, naturupplevelser och fysisk rörelse – i friska luften.

Trädgård och odling är ett växande intresse som kopplar samman aktivitet och lärande – ofta i gemenskap och numera även med tydligt fokus på ekologisk odling och hållbarhet.

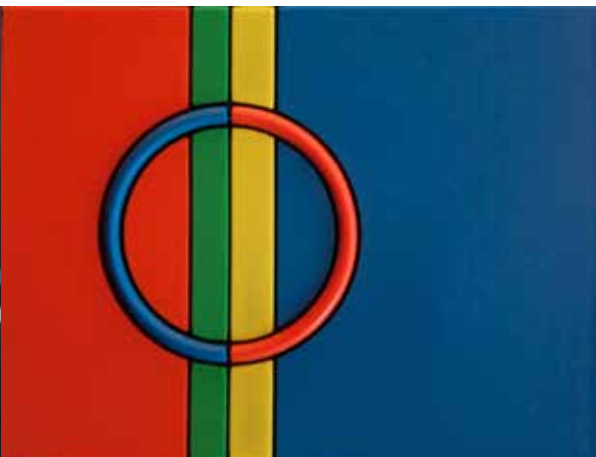
Vårt nära samarbete med Brukshundklubben, i folkbildande verksamheter med hundägare, kombinerar lärande och gemenskap med fysiska aktiviteter utomhus.

Intresset för jakt ökar och utbildningen Jägarskolan i samverkan med Svenska Jägareförbundet attraherar många deltagare, även unga och kvinnor.

Några exempel från 2021:

• Fritidsbanken i Gottsunda

I Uppsala driver Studieförbundet en fritidsbank för lån av sport- och fritidsutrustning, som ger fler möjligheter till en aktiv fritid.

• **Luften är fri – för ovana friluftsutövare**

I Norrbotten har satsningen *Luften är fri* genomförts, där vi tillsammans med några medlemsorganisationer anordnade aktiviteter, främst för ovana friluftsutövare. Nära 700 deltagare har bland annat lärt sig göra upp eld och laga mat ute, hantera kniv och lärt sig bygga vindskydd.

• **Digital träffpunkt för äldre i Karlsborg**

I Karlsborg driver Studieförbundet en digital träffpunkt för äldre – för att motverka ensamhet, skapa nya kontakter mellan människor och lära äldre mer om den nya digitala tekniken

5. Mer kultur till fler

Kultur är Studieförbundets största verksamhetsområde. Pandemin har så klart varit ett hårt slag för den folkbildande kulturverksamheten. Mycket har ändå kunnat genomföras, i digitala former, utomhus och genom fysiska möten under perioder då restriktionerna lättats.

Samtliga avdelningar erbjuder verksamhet inom musik, spelkultur och dans. Utöver det finns en mycket stor ämnesmässig bredd inom kulturen. Akvarellmålning, film, teater, skrivande, dramaturgi, slöjd och olika former av hantverk är några exempel.

Även formmässigt varierar kulturaktiviteterna. Här finns studiecirkel med professionellt kunniga ledare. Här finns också en omfattande kamratcirkelverksamhet, där människor samlas för att lära sig mer.

Folkbildande aktiviteter i samarbete med amatörkulturöreningar finns i alla lokalavdelningar. Studieförbundets är också ofta medarrangör till olika lokala kulturarrangemang inom exempelvis musik, litteratur, foto och konst – även om pandemin på detta område medfört stora inskränkningar under 2021.

Vid sidan av den statsbidragsfinansierade folkbildningsverksamheten bedrivs även kulturverksamhet i partnerskap med kommuner och regioner, exempelvis inom ramen för den kommunala kulturskolan. Många

kultursatsningar, riktade till särskilda målgrupper, genomförs med stöd av externa finansiärer, exempelvis Arvsfonden. Även denna verksamhet utgår från folkbildningens idégrund och metoder – och bidrar därmed till att fler människor kan möta folkbildningen, genom att uppleva och utöva kultur.

Några exempel från 2021:

• **Systrarna Halland och Band Camp**

Flera avdelningar arbetar aktivt för en mer jämställd musikverksamhet. *Systrarna Halland* är ett mentorprogram, där unga kvinnliga musiker, 15-25 år uppmuntras och får stöd i sitt musikskapande. *Band Camp* i Östergötland har genomförts i flera år, för en mer jämställd musikverksamhet. Sommarläger ägde rum i Norrköping och Linköping. Dessutom genomfördes läger under höstlovet och öppen replokalverksamhet i Linköping.

• **Techkollo i Karlstad**

Sommaren 2021 anordnades för andra gången *Techkollo* i Karlstad för ungdomar mellan 12 och 15 år, med aktiviteter kopplat till teknik och spelkultur. Deltagarna fick bland annat testa att bygga datorer, rigga upp ett LAN, liveströmma och skapa musik.

• **Liveströmmade konserter**

Längtan att spela live har varit stor under pandemin. På många håll i landet har vi erbjudit musikgrupper att få livekonserter strömmade. I Skåne har även liveplattformen *Popkorn Nordic* utvecklats genom ett dansksvenskt samarbete, i syfte att ge oetablerade band och artister möjlighet att spela live. Konserter, webinarier och en seminariedag har genomförts under året.

• **Sommar i Ystad**

För att erbjuda fler Ystadsbor möjligheten att ta del av spännande folkbildning utomhus, främst inom kulturområdet, arrangerade fyra studieförbund *Sommar i Ystad* med bland annat utemåleri och teater.

Flera studiematerial har producerats, bland annat om klimatpsykologi, klimat och skog samt om HBTQ-frågor.

Riksförbundets insatser

Ansvarsområden och löpande uppgifter

Riksförbundets omorganiserades under senhösten 2021 men bestod under större delen av året av fyra enheter:

- Utvecklingsenheten
- HR/lön
- Administrationsenheten
- Kommunikationsenheten

Riksförbundet ansvarar bland annat för följande uppgifter:

- Intern fördelning av statsbidrag samt uppföljning och granskning av statsbidragsberättigad verksamhet.
- Arbete med förbundsstyrelse, årsredovisning och förbundsstämma.
- Samordning av funktions- och verksamhetsgrupper, med representanter från avdelningar.
- Centrala kontakter och samarbeten med medlemsorganisationerna.
- Utveckling och uppföljning av policy- och styrdokument samt systematiskt kvalitetsarbete.
- Deltagarundersökningar och utredningar.
- HR-stöd till avdelningarna.
- Utbildning av medarbetare och förtroendevalda.
- Organisationsövergripande avtal som tjänstemannaavtal, cirkelledaravtal, skolavtal.

- Övergripande samordning av ledarutvecklingsprogrammet för utbildning av cirkelledare.
- Medarbetarenkäter och uppföljningsarbete.
- Verksamhetsutveckling och samordning av nationella verksamhetssatsningar.
- Varumärkesstärkande insatser, omvärldsbevakning och medverkan på mässor.
- Strategiskt och operativt kommunikations- och marknadsföringsstöd.
- Drift och utveckling av Studieförbundets hela IT-miljö med webbplatser, interna kommunikationskanaler, administrativa verktyg etc.
- Övergripande ansvar för Studieförbundets arbete med GDPR.
- Produktion av tidningen Cirkeln, fyra nummer/år.
- Drift av nationell ekonomifunktion.
- Tillhandahållning, administrering och utveckling av resurser för avdelningarnas arbete.
- Kontakter med Folkbildningsrådet, Studieförbunden i samverkan och myndighetskontakter.
- Folkbildningspedagogisk utveckling och produktion av studiehandledningar/studiematerial.
- Samordning och stöd i arbetet med digital omställning.

Riksförbundets särskilda insatser 2021 i sammanfattning

Utgångspunkten för riksförbundets arbete är verksamhetsplan 2020-2021 som bygger på de fem strategiska målen 2016-2021.

Coronapandemin har påverkat hela samhället och även arbetet vid riksförbundet, med många digitala möten och mycket hemarbete. Två förbundsstämmor har genomförts och förbundskansliet har flyttat till nya lokaler i Alvik i Stockholm.

En omfattande omorganisation av förbundskansliet inleddes under hösten, som bland annat medfört personalförändringar, i form av både uppsägningar och nyrekryteringar.

Här följer i sammanfattning några av de insatser, utöver de mer löpande arbetsuppgifterna, som riksförbundet genomfört under 2021, kopplat till riksförbundets fyra enheter, utifrån den kansliorganisation som gällde större delen av 2021.

I förvaltningsberättelsen på sidan 30 beskrivs ytterligare insatser under året av riksförbundet, bland annat vårt kvalitetsarbete kopplat till den statsbidragsberättigade folkbildningsverksamheten.

Utvecklingsenheten

Exempel på insatser:

- Utifrån den MO-strategi som antogs 2020 har utbildningar genomförts, bland annat styrelseutbildning och kassörsutbildning i samverkan med Svenska Turistföreningen.
- Flera studiematerial har producerats, bland annat om klimatpsykologi, klimat och skog samt om HBTQ-frågor.
- Flera samarbeten har utvecklats och initierats, bland annat:
 - Projektet *Sverige ställer om* med Global utmaning.
 - Samverkan med Förenade förorter inom flera områ-

den, till exempel om ungas förortsorganisering.

– Projektet *Hälsa och friskvård online* med stiftelsen Spinalis.

– *Språkbryggan*, en satsning i samverkan med organisationen Språkkraft.

– *Fåglar förenar*, ett integrationsprojekt i samverkan med Birdlife Sverige.

• Enheten samordnar funktionsgrupper inom olika områden, med representanter för avdelningarna. Flera nya funktionsgrupper har etablerats, bland annat Föräldrastöd, Förortskraft och Funkis.

• En arbetsgrupp har bildats för att ta fram ett studiematerial för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

• Ett arbete för uppdatering av minimivåer och kvalitet inom musikverksamheten har inletts.

• Ansvar för och medverkan vid flera externa event, exempelvis *Biologiska mångfaldens dag* och *Hundens vecka*.

HR/lön-enheten

Exempel på insatser:

- Kontinuerliga insatser kopplade till Coronapandemin och dess effekter för medarbetarna. Ett antal friskvårds-satsningar samt olika anpassningar till hemarbete har erbjudits all personal.
- Genomförande av PULS-medarbetarundersökningar till samtliga medarbetare i Studieförbundet. Nu med ökat fokus på att kartlägga områden kring diskriminering, trakasserier och kränkande särbehandling.
- Den nya digitala lärplattformen Learnster har implementerats. Pilotutbildningar för nyanställda och för för- troendevalda har genomförts.
- Ett ledarskapsprogram för chefer har utvecklats tillsammans med tre andra studieförbund.
- HR-forum har introducerats – en plattform för kunskap, omvärldsbevakning, nätverkande och erfarenhetsutbyte inom ledarskap och HR-området.

- Löpande information om HR-nyheter för chefer på den interna kommunikationsplattformen Workplace.
- Stöd vid ett antal rekryteringar av avdelningschefer. Rekryteringssystemet *Teamtailor* har bidragit till en ökad effektivisering av rekryteringsprocessen.
- Förenklade rutiner för administrativ registrering och avslut för anställda och förtroendevalda.
- Implementering av *Visma Expense*, en ny lösning för administration av resor och utlägg.

Kommunikationsenheten

Exempel på insatser:

- Stöd till avdelningarnas kommunikationsarbete i form av konsultativ rådgivning och operativa insatser, bland annat med nytt grafiskt material och uppdatering av gamla trycksaker.
- Fortsatt arbete med förankring av varumärkesplattformen från 2020. Nya riktlinjer för undervarumärken har tagits fram.
- Revidering av PR-plan, där ett av flera kampanjområden är ”folkbildningens betydelse för individen och demokratin”.
- Fortsatt prioritering av sociala medier, där avdelningarna är involverade genom ett ökat utbyte av idéer, material och inlägg.
- Tillsammans med IT-funktionen arbetat fram ett förslag på riktlinjer för internkommunikation.
- Korta filmer har producerats där deltagare och cirkelledare berättar om sitt intresse, med koppling till Studieförbundets verksamhet.
- Regelbundna möten med verksamhetsgruppen Webbkom, med representanter för alla avdelningar.

- Tidningen Cirkeln har knutits närmare kommunikationsenheten och flyttats till en subwebb för enklare navigering.
- Ansvar för funktionsgruppen Opikom, med representanter från avdelningarna, för stärkt opinionsbildning.
- Fortsatt arbete med kriskommunikation, bland annat med koppling till studieförbundets uppmärksamhet i medierna och i den politiska debatten.

Administrativa enheten

Exempel på insatser:

- Planering och genomförande av ordinarie och extra förbundsstämma, med stämmomaterial samt dialog- och informationsmöten med deltagarna.
- Omfattande insatser kopplade till granskning, kontroll och uppföljning av verksamhet som rapporteras som grund för statsbidrag. Särskilda åtgärder med anledning av Riksrevisionens granskning av studieförbunden.
- Arbete med introduktion av nya ledamöter i förbundsstyrelsen, i samverkan med HR-enheten.
- Fortsatt arbete med utveckling av interna rutiner och manualer, i syfte att underlätta cirkulation av arbetsmoment, exempelvis vid frånvaro och personalomsättning.
- Månadsmöten och workshops med controllers och redovisare.
- Inom controllergruppen har ett arbete inletts med att kartlägga statsbidragsprocessen, vad gäller fördelningsmodell, prognosarbete och utbetalning.
- IT-funktionen har genomfört regelbundna support- och informationsträffar för att stärka användarkompetensen inom Oddice 365.
- Implementering av ett nytt ärendehanteringssystem.

I Strategi 2131 beskrivs Studieförbundets samhällssyn, människosyn, bildningssyn och kultursyn.

Strategi 2131

Vid den extra förbundsstämman 9 oktober antogs Studieförbundets strategiska dokument 2131 med bred majoritet.

Förbundsstämmans beslut markerade också slutet på det nästan två år långa organisationsövergripande projekt som har genomförts för att ta fram en välförankrad strategi. I de dialogprocesser som kännetecknat projektet har hela organisationen haft möjlighet att delta i en mängd olika forum. Såväl förtroendevalda som tjänstepersoner i både avdelningar och medlemsorganisationer har i workshops, dialogmöten och remissrundor möjliggjort det resultat som förbundsstyrelsen presenterade på höstens extra förbundsstämma.

Genomgående har deltagarna i processen lyft projektets inkluderande och dialogbaserade arbetssätt som en nyckel till framgång och något som Studieförbundet kan bära med sig in i framtiden tillsammans med strategidokumentet.

Strategi – strategiska mål – lokala mål

Strategi 2131 är Studieförbundets kompass mot framtiden. Strategin gäller mellan åren 2021 och 2031.

Utifrån strategin fattar förbundsstämman vart annat år beslut om strategiska mål, med mer konkreta prioriteringar för hela organisationen under den närmaste perioden. Strategin och de gemensamma nationella strategiska målen ligger sedan till grund för avdelningarnas årliga verksamhetsplaner.

På detta sätt stöttar Strategi 2131 hela organisationen i prioriteringar och vägval när vi tillsammans utvecklar organisationens verksamhet i riktningen mot våra önskade lägen.

Grundsyn i fem punkter

I Strategi 2131 beskrivs Studieförbundets grundsyn i fyra punkter:

- Samhällssyn
- Människosyn
- Bildningssyn
- Kultursyn

Fem strategiska områden

Kärnan i 2131 är organisationens strategiska områden tillsammans med önskade lägen:

- Studieförbundet utvecklar demokratin.
- Studieförbundet har lärandet i fokus.
- Studieförbundet stärker föreningslivets roll i samhället.
- Studieförbundet står för hållbarhet.
- Hjärta och hjärna i Studieförbundet.

Vägen vidare

Med förbundsstämmans beslut övergick arbetet till att fokusera på hur vägen mot våra önskade lägen ska se ut. Det som närmast väntar är att, i dialog med avdelningar och medlemsorganisationer, och med grund i Strategi 2131, formulera förslag till strategiska mål inför förbundsstämman 2023. På detta sätt kopplas Strategi 2131 till vårt löpande planeringsarbete, nationellt och lokalt, och blir därmed en väl förankrad och levande utgångspunkt för vår folkbildning.

Vidare ska vi satsa på kompetensutveckling i enlighet med de strategiska områdena samt skapa förutsättningar för fortsatt inkludering och dialog om Studieförbundets utveckling med grund i Strategi 2131.

Odla ditt intresse

Välkommen till Studieförbundet!

Verksamhetsutveckling i siffror

Lokalavdelningarna är basen i Studieförbundets folkbildningsverksamhet. Studiecirklar, kulturprogram och verksamhetsformen annan folkbildningsverksamhet genomförs över hela landet.

I detta avsnitt beskrivs verksamhetsformerna och statistik redovisas för den statsbidragsberättigade folkbildningsverksamheten.

Utöver denna verksamhet genomför samtliga avdelningar folkbildning med annan finansiering. Det kan vara projekt och uppdrag med stöd av kommuner, regioner, myndigheter etc.

Statistik över olika verksamhetsformer i Studieförbundets lokalavdelningar redovisas på sidan 22-23. Statistik över verksamhet i samarbete med medlemsorganisationer redovisas på sidan 25.

Inledande kommentar

De senaste åren har den rapporterade statsbidragsberättigade folkbildningsverksamheten minskat avsevärt, både i Studieförbundet och som helhet bland studieförbunden. Det finns uppenbara skäl till detta. Den främsta anledningen är Coronapandemin, som medfört att en stor del av verksamheten har fått ställas in.

Studieförbundet har dessutom förändrat sitt arbetssätt de senaste åren, med en starkare betoning på kvalitet i verksamheten. Anordnarskapet har stärkts, vilket innebär att Studieförbundet tydligt betonar engagemang i den verksamhet som bedrivs och rapporteras.

Ytterligare en förklaring till minskningen är de oegentligheter som uppdragats, vilket medfört omfattande diskussioner om tolkningar av statsbidragsvillkoren, både inom och mellan studieförbunden. Vidare har Studieförbundet och andra studieförbund fått revidera

tidigare rapporterad verksamhet och återbetala statsanslag till Folkbildningsrådet.

Det är svårt att sammantaget avgöra hur mycket dessa faktorer påverkat verksamhetsutvecklingen. Det är angeläget att framöver fortsätta följa och analysera verksamhetsutvecklingen, med avseende både på kvalitet och kvantitet.

Studiecirklar

I en studiecirkel möts en liten grupp människor för att lära och utvecklas. En cirkel ska ha minst tre deltagare över 13 år. Det finns studiecirklar av skiftande karaktär. En del annonseras ut bland allmänheten, andra genomförs i samarbete med föreningar. Så kallade kamratcirklar är grupper som själva väljer att lära och utvecklas tillsammans. Bokcirklar och musikcirklar är ett par sådana exempel.

En studiecirkel är en fri form av lärande som bygger på deltagarnas aktiva medverkan. Varje studiecirkel ska ha en godkänd ledare och det ska finnas en studieplan för cirkeln. Den tid som cirkeln pågår räknas i studietimmar, där en studietimme är 45 minuter.

Som framgår av tabellen på sidan 22 genomfördes i Studieförbundet 2021 totalt 10 500 studiecirklar, en minskning med 7 900 jämfört med året innan. Antalet studiecirklar minskade i samtliga lokalavdelningar.

I de tio studieförbunden som helhet minskade antalet studiecirklar med 44 procent 2021, jämfört med 2020. Totalt genomfördes 85 600 studiecirklar.

Det totala antalet studietimmar i cirkel i Studieförbundet uppgick 2021 till 422 200, vilket är mer än en halvering jämfört med 2020, då 911 000 studietimmar genomfördes.

En studiecirkel är en fri form av lärande som bygger på deltagarnas aktiva medverkan.

Kulturprogram

Kulturprogram kan vara utställningar, konserter, föreläsningar eller föreställningar av olika slag. Enligt villkoren för statsbidrag ska ett kulturprogram vara offentligt och annonseras ut i förväg. Studieförbundens kulturprogram genomförs ofta i samarbete med det lokala föreningslivet, men studieförbunden ska alltid vara arrangör.

Antalet kulturprogram i Studieförbundet har minskat kontinuerligt, sedan toppnoteringen 2014. Under 2021 genomfördes 9 300 kulturprogram, vilket är 3 300 färre än 2020.

Totalt i det tio studieförbunden genomfördes 116 600 kulturprogram under 2021, en minskning med 20 procent jämfört med 2020.

Annan folkbildningsverksamhet

Annan folkbildningsverksamhet är en friare form av folkbildning. I denna verksamhetsform finns vidare regler än vad som gäller för en studiecirkel. Deltagarna kan vara under 13 år och grupperna större.

Studieförbundet genomförde 4 400 arrangemang i annan folkbildningsverksamhet under 2021. Det var en minskning med 1 400 arrangemang jämfört med året innan. Antalet studietimmar minskade med 38 500 till totalt 70 000.

Deltagare

I studieförbunden används två olika deltagarbegrepp. Man skiljer mellan ”deltagare” och ”unika deltagare”. Antalet deltagare är det totala antalet deltagare i verksamheten. Det innebär att en och samma person kan delta i fler studiecirkel eller arrangemang inom annan folkbildningsverksamhet under samma år.

”Unika deltagare” är antalet enskilda personer som under ett år deltar i studieförbundens gruppverksamhet

(studiecirkel eller annan folkbildning).

Antalet deltagare i Studieförbundets studiecirkelverksamhet 2021 var 63 900. Det är 41 200 färre deltagare jämfört med 2020.

Även antalet unika deltagare i cirkelverksamheten minskade, med 15 300 personer, jämfört med 2020. Totalt deltog 41 900 enskilda personer i Studieförbundets cirkelverksamhet 2021.

Studieförbunden som helhet samlade 294 500 unika deltagare i cirkelverksamheten under 2021, en minskning med 30 procent jämfört med 2020.

I annan folkbildningsverksamhet var antalet deltagare i Studieförbundet 44 600, en minskning med 13 700 jämfört med 2020.

Antalet unika deltagare i annan folkbildningsverksamhet i Studieförbundet uppgick 2021 till 30 100, en minskning med 8 400 jämfört med året innan. Även i studieförbunden som helhet minskade antalet unika deltagare i annan folkbildningsverksamhet, från 361 500 till 279 100 deltagare.

Sammantaget deltog 0,8 procent av befolkningen över 13 år i Studieförbundets gruppverksamhet (studiecirkel eller annan folkbildning) 2021. Här finns lokala variationer, från 0,4 procent i avdelningarna i Stockholms län och 0,5 procent i Göteborg Sjuhärad till 1,6 procent i Sörmland och Örebro-Värmland. Detta följer ett tydligt mönster i studiecirkelverksamheten som helhet, med en färre andel deltagare i storstäder.

Kvinnor och män

Bland unika deltagare i Studieförbundets studiecirkelverksamhet 2021 var 60 procent kvinnor. Det är en lägre andel, jämfört med cirkelverksamheten i samtliga studieförbund, där andelen kvinnor var 63 procent. Kvinnor har under många år varit överrepresenterade i studieförbundens cirkelverksamhet. I verksamhetsformen annan folkbildning är skillnaderna ännu mer markanta. Där var 66 procent av deltagarna kvinnor i samtliga studieförbund, och 64 procent i Studieförbundet.

” *Ledarutvecklingsprogrammet för cirkelledare omfattar tre steg.*

Personer med funktionsnedsättning

Den rapporterade cirkelverksamheten med personer med funktionsnedsättning var volymmässigt blygsam. Sannolikt finns betydligt fler personer med funktionsnedsättning i verksamheten, men de rapporteras inte i denna kategori. Inom statsbidragssystemet finns ett så kallat tillgänglighetsbidrag, för verksamhet där särskilda insatser gjorts för att öka tillgängligheten. Under 2021 rapporterades i Studieförbundet 448 studiecirklar och 242 arrangemang inom annan folkbildning som grund för tillgänglighetsbidrag.

Cirkelverksamhet med personer som invandrat

Andelen utrikes födda studiecirkeldeltagare i Studieförbundet 2021 uppgick till 10 procent, en minskning

med 3 procentenheter jämfört med året innan. Totalt i studieförbunden var andelen 19 procent, en minskning med en procentenhet jämfört med året innan.

Ämnen i studiecirklar

Studieförbundets studiecirklar omfattar ett mycket stort antal ämnen och det är svårt att sammanfatta dessa i tydliga ämneskategorier. På basis av avdelningarnas rapporteringsuppgifter står det dock klart att verksamheten inom olika kulturämnen, särskilt musik, är mycket omfattande.

Verksamhet med medlemsorganisationer

Som framgår av tabellen på sidan 25 genomfördes 4 700 studiecirklar, 2 600 arrangemang inom annan

Nöjda deltagare i studiecirklar

Studieförbundets cirkeldeltagare är nöjda. Det visar en undersökning där cirka 1 300 deltagare från hela landet har svarat på en webbenkät 2021. Merparten, 56 procent, av de svarande är i åldern 25-64 år. Resultaten framgår av tabellerna på sidan 24.

79 procent av de svarande uppgav att de troligen eller mycket troligen skulle rekommendera Studieförbundets verksamhet till någon annan.

På en skala från 1 till 5 ger 62 procent studiecirkeln/kursen omdömet 5 (mycket nöjd). 25 procent ger omdömet 4. 70 procent, är mycket nöjda med ledaren och 39 procent av delta-

garna är mycket nöjda med sin egen insats i cirkeln.

Undersökningen genomfördes i början av 2021 och en del av de som svarat har deltagit i verksamhet under 2020. Det verkar som att coronapandemin inte nämnvärt påverkat deltagarnas upplevelser av Studieförbundet, även om en del verksamhet fått genomföras i nya former, som coronaanpassade smågrupper eller utomhus.

Undersökningen bland cirkeldeltagare har genomförts varje år sedan 2012. Förändringarna mellan åren är dock ganska små och resultaten vi-

sar genomgående att deltagarna är nöjda. Sedan förra året har dock andelen ”mycket nöjda” ökat på flera områden.

Undersökningen innehöll även ett antal påståenden där deltagarna själva fick värdera vad studiecirkeln betytt för dem. Genomgående visar svaren att deltagarna ser mycket positivt på sitt deltagande i cirkeln. Många anser att deltagandet gjort dem säkrare som person, att de engagerat sig i föreningar/nätverk och att de mött och diskuterat med personer med annan bakgrund och andra erfarenheter än dem själva.

folkbildning och 3 900 kulturprogram i samarbete med medlemsorganisationerna (MO). Det är en minskning jämfört med 2020, då 5 400 studiecirkel, 2 900 arrangemang inom annan folkbildning och 5 800 kulturprogram genomfördes.

Jämfört med 2020 har det skett en markant ökning av andelen verksamhet som genomförs i samarbete med MO, mätt studietimmar i cirkelverksamhet, från 17 procent år 2020 till 26 procent år 2021. Sannolikt kan detta förklaras med att flera medlemsorganisationer som Studieförbundet har ett omfattande samarbete med, bedriver mycket folkbildningsverksamhet utomhus. Det gäller exempelvis Svenska Brukshundklubben, Svenska Jägareförbundet och Friluftsförbundet.

Av alla kulturprogram år 2021 arrangerades 42 procent i samarbete med en medlemsorganisation, vilket är 3 procentenheter lägre än 2020.

Studiecirkelverksamheten i samarbete med en medlemsorganisation samlade 53 procent av alla unika deltagare i Studieförbundets studiecirkel.

I cirkelverksamheten står några medlemsorganisationer för merparten av samarbetet. Svenska Brukshundklubben svarade för 67 procent av allt MO-samarbete, mätt i studietimmar i cirkel. Denna cirkelverksamhet samlade över 16 000 unika deltagare.

Samarbetet med olika medlemsorganisationer vad gäller kulturprogram är särskilt omfattande med Naturskyddsföreningen, Birdlife Sverige, Friluftsförbundet, Svenska Turistföreningen och Svenska Jägareförbundet.

Sett till volymen folkbildningsverksamhet, har flera av medlemsorganisationerna ett mycket blygsamt samarbete med Studieförbundet.

Verksamhet med lokala samarbetsorganisationer

Studieförbundets folkbildning i samarbete med det lokala föreningslivet är mycket omfattande. Under 2021 svarade verksamheten med nationella och lokala samarbetsorganisationer för cirka 22 procent av den totala verksamheten inom cirkel, kulturprogram och annan folkbildningsverksamhet, jämfört med 26 procent 2020.

Verksamhet med internutbildade cirkelledare

Ledarutvecklingsprogrammet för cirkelledare omfattar tre steg, om totalt 27 studietimmar. År 2021 genomfördes 53 procent av cirkelverksamheten, mätt i studietimmar, med cirkelledare som genomgått minst steg 1 (L1) i ledarutvecklingen.

Verksamhet med asylsökande

Verksamheten med asylsökande fortsatte. För dessa insatser fick studieförbunden särskilda medel från regeringen. *Svenska från dag 1* handlar om att stärka nyanländas kunskaper i svenska språket och främja deltagande i samhälls- och arbetsliv. *Vardagssvenska* är en studiecirkel om grunderna i svenska språket. Totalt i studieförbunden deltog 11 300 personer i verksamheten 2021. Studieförbundet bedrev verksamhet inom båda dessa verksamhetsformer.

Verksamhet i Studieförbundet avdelningar 2021

Studiecirklar

Annan folkbildningsverksamhet

Avdelning	Studiecirklar				Annan folkbildningsverksamhet			
	Arr	Deltagare	Timmar	Timmar +/- jfr 2020	Arr	Deltagare	Timmar	Timmar +/- jfr 2020
Stockholms län	1 196	6 640	52 146	-47 893	462	3 811	5 397	363
Uppsala Västmanland	579	3 525	22 108	-18 550	196	1 991	2 721	-4 611
Sörmland	683	3 951	29 897	-39 108	286	2 718	7 708	-4 017
Östergötland	442	2 508	24 381	-32 610	70	683	1 151	-597
Småland-Gotland	835	5 977	26 787	-7 931	463	5 931	8 653	-1 691
Skåne-Blekinge	2 072	12 772	78 105	-55 213	590	6 859	9 108	-7 238
Halland	428	2 486	18 871	-10 728	175	1 842	4 308	116
Göteborg Sjuhärad	534	3 416	17 017	-44 123	338	3 005	6 046	-3 362
Fyrbodal	755	4 166	29 333	-36 722	211	2 272	3 039	-222
Skaraborg	647	3 985	23 288	-18 476	241	2 197	3 091	-987
Örebro-Värmland	936	6 013	34 951	-52 800	631	6 043	8 995	-13 192
Mitt	962	5 858	50 439	-109 598	391	3 787	8 700	-3 265
Västerbotten	271	1 433	9 494	-10 464	173	1 707	2 695	-1 024
Norrbottnen	194	1 205	5 372	-4 101	179	1 726	2 662	1 240
Totalt*	10 537	63 885	422 189	-488 317	4 412	44 572	69 985	-38 488
Tabellförklaring	1	2	3	4	1	2	3	4

Tabellförklaringar

1. Antal arrangemang = Genomförda studiecirklar, arrangemang i annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram.
2. Antal deltagare. Samma person kan ha deltagit i flera arrangemang under året.
3. Antal studietimmar. En studietimme motsvarar 45 minuter.
4. Ökning eller minskning jämfört med 2020.
5. Unika deltagare är antalet enskilda personer som under året deltagit i verksamheten.
6. Unika deltagare i studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet relaterat till antalet invånare över 13 år inom avdelningens geografiska område (antal unika deltagare per 1 000 invånare över 13 år)

* Totalsumman avviker i en del fall marginellt från det summerade värdena från avdelningarna. Det beror främst på att verksamhet i Studieförbundet Utbildningscenter Väst, inte kopplas till en enskild avdelning, men räknas in i totalsumman, som visar de samlade värdena för Studieförbundet, redovisade av Statistiska centralbyrån, SCB.

• För förklaring av de olika verksamhetsformerna, se sidan 18-19.

Under 2021 genomfördes 10 537 studiecirklar i Studieförbundet.

Avdelning	Kulturprogram			Unika deltagare Studiecirklar		Unika deltagare Annan folkbildning		Unika deltagare/inv
	Arr	Arr +/- jfr 2020	Deltagare	Unika deltagare	Unika deltagare +/- jfr 2020	Unika deltagare	Unika deltagare +/- jfr 2020	Unikadelt. /1 000 inv
Stockholms län	680	-271	26 371	4 672	-1 558	2 626	-353	4
Uppsala Västmanland	585	-536	12 679	2 521	-1 144	1 493	-1 414	7
Sörmland	604	-126	27 885	2 359	-1 058	1 812	-598	16
Östergötland	321	-5	9 159	1 703	-916	519	-280	6
Småland-Gotland	901	186	23 697	4 306	-444	3 931	159	11
Skåne-Blekinge	1 101	-391	29 100	7 228	-1 662	4 400	-1 684	9
Halland	448	-367	39 063	1 538	-124	1 335	108	10
Göteborg Sjuhärad	408	-296	12 869	2 444	-1 391	2 047	-939	5
Fyrbodal	733	-213	36 669	2 317	-1 051	1 459	-129	15
Skaraborg	956	-404	21 927	2 525	-517	1 389	-534	15
Örebro-Värmland	843	-392	29 548	4 248	-1 828	3 751	-1 752	16
Mitt	1 436	-500	30 236	4 290	-2 790	3 043	-938	9
Västerbotten	178	-63	4 628	922	-603	1 038	-418	8
Norrbottn	149	57	5 871	866	-224	1 237	408	10
Totalt	9 343	-3 321	309 702	41 939	-15 310	30 148	-8 364	8
Tabellförklaring	1	4	2	5	4	5	4	6

” 83 procent uppger att cirkeldeltagandet gjort att de känner sig säkrare som person.

Undersökning bland Studieförbundet cirkeldeltagare

Deltagares omdömen om cirkeln på en skala 1-5. Svar i procent. Resultat från föregående års mätning inom parentes.

	Mycket missnöjd		Mycket nöjd		
	1	2	3	4	5
Hur nöjd är du med...					
Studiecirkeln / kursen	1 (1)	2 (2)	10 (9)	25 (25)	62 (64)
Upplägg / studie- och arbetsplan	1 (1)	3 (1)	12 (13)	31 (31)	53 (54)
Ledaren	2 (1)	1 (2)	9 (7)	18 (21)	70 (69)
Din egen insats	1 (0)	1 (2)	20 (17)	39 (41)	39 (40)

Om undersökningen

Undersökning genomfördes i början av 2021 med enkäter som skickats digitalt till ett slumpmässigt urval av studiecirkeldeltagare i Studieförbundet. 1 437 personer svarade på enkäten. Svarefrekvensen var 28 procent. 68 procent av de svarande är kvinnor.

Värdena i tabellen har avrundats till heltal. Summorna kan därmed vara mer eller mindre än 100 procent.

Tabell 2: Deltagares omdömen om vad cirkeln har inneburit för dem. Svar i procent. Resultat från föregående års mätning inom parentes.

	Instämmer inte alls	Instämmer till viss del	Instämmer till stor del	Instämmer helt och hållet
Jag har fått ökade eller fördjupade kunskaper / erfarenheter	2 (1)	22 (18)	43 (47)	33 (34)
Diskussionerna / erfarenhetsutbytet gav mig ett mervärde	3 (1)	18 (18)	47 (44)	32 (37)
Deltagandet har inneburit att jag engagerat mig i föreningsliv / nätverk	28 (23)	34 (35)	24 (23)	14 (19)
Deltagandet har fått mig att må bättre och känna ökad trivsel	5 (5)	24 (24)	39 (42)	31 (31)
Deltagandet har inneburit ett lärande i kombination med fysisk aktivitet	16 (22)	29 (32)	29 (25)	26 (21)
Deltagandet har gjort att jag känner mig säkrare som person	17 (16)	40 (41)	29 (29)	14 (14)
Deltagandet har gjort att jag fått möjlighet att möta människor med annan bakgrund och andra erfarenheter	10 (9)	38 (39)	32 (31)	20 (23)
Deltagandet har gjort att jag fått ökade eller fördjupade kunskaper / erfarenheter om miljö- och klimatfrågor för ett ekologiskt hållbart samhälle	58 (55)	26 (27)	10 (12)	5 (6)

Verksamhet med medlemsorganisationer 2021

Medlemsorganisation (MO)	Studiecirklar			Annan folkbildning			Kulturprogram	
	Arr	Timmar	Unika delt.	Arr	Timmar	Unika delt.	Arr	Deltagare*
Adoptionscentrum	0	0	0	5	92	26	3	20
BirdLife Sverige	44	1 336	361	93	4 297	539	751	13 594
FriLuftsfrämjandet	20	548	132	237	5 509	2 521	600	12 248
Fältbiologerna	0	0	0	1	118	12	0	0
Förbundet Skog och Ungdom	1	30	10	1	4	9	0	0
Jordbrukare-Ungdomens Förbund	0	0	0	0	0	0	0	0
Jordens vänner	3	66	16	0	0	0	0	0
Koloniträdgårdsförbundet	11	256	72	10	69	70	52	7 081
Naturskyddsföreningen	55	1 227	308	114	883	932	854	16 928
Riksförbundet Hem och Skola	0	0	0	0	0	0	0	0
Riksförbundet Sveriges 4H	27	873	84	232	5 621	1 608	187	6 133
Sportfiskarna	16	533	91	11	209	165	44	1 310
Svensk Live – Unga arr.nätverket	70	6 105	210	33	882	299	61	8 754
Svenska Brukshundklubben	3 665	74 092	16 264	1 165	14 962	5 795	484	7 205
Svenska Jägareförbundet	297	11 410	2 825	256	3 915	3 026	108	3 391
Svenska Kennelklubben	266	5 644	1 283	304	2 919	1 415	144	2 922
Svenska Turistföreningen	7	131	31	27	194	138	550	9 497
Sveriges Hundungdom	25	336	106	29	283	158	6	122
Sverok	162	8 276	479	56	1 895	326	98	3 879
Samverkan med flera medlemsorganisationer	1	20	15	0	0	0	8	237
Summa 2021	4 670	110 913	22 287	2 579	41 852	17 039	3 942	93 054
Summa 2020	5 397	153 028	25 281	2 908	54 267	19 269	5 762	124 081

* Ej unika deltagare.

För förklaringar till verksamhetsformerna, se sidan 18-19.

Organisation

Medlemmar och medlemsorganisationer

Avdelningar

Vid utgången av 2021 hade Studieförbundet följande avdelningar som medlemmar:

- Studieförbundet Norrbotten
- Studieförbundet Västerbotten
- Studieförbundet Mitt
- Studieförbundet Uppsala Västmanland
- Studieförbundet Örebro-Värmland
- Studieförbundet Stockholms län
- Studieförbundet Sörmland
- Studieförbundet Östergötland
- Studieförbundet Skaraborg
- Studieförbundet Fyrbodal
- Studieförbundet Göteborg Sjuhärad
- Studieförbundet Småland-Gotland
- Studieförbundet Halland
- Studieförbundet Skåne-Blekinge

Studieförbundets medlemsorganisationer

Vid utgången av 2021 hade Studieförbundet följande 19 stadgeenligt anslutna medlemsorganisationer:

- Adoptionscentrum
- BirdLife Sverige
- Friluftsförbundet
- Fältbiologerna
- Förbundet Skog och Ungdom
- Jordbrukare-Ungdomens Förbund
- Jordens Vänner
- Koloniträdgårdsförbundet
- Naturskyddsföreningen
- Riksförbundet Hem och Skola
- Riksförbundet Sveriges 4H
- Svensk Live – Unga arrangörsnätverket
- Svenska Brukshundklubben
- Svenska Jägareförbundet
- Svenska Kennelklubben
- Svenska Turistföreningen
- Sveriges Hundungdom
- Sveriges Sportfiske- och fiskevårdsförbund – Sportfiskarna
- Sverok

Förbundsstyrelse

Ledamöter från och med förbundsstämman 2021 med en mandatperiod om två år:

Andrea Rodriguez, förbundsordförande (lämnade styrelsen 2021-11-17 i samband med att hon utsågs till ordinarie förbundschef)

Bertil Jonsson vice förbundsordförande (tjänsteförättande förbundsordförande 2021-11-18 – 2021-12-31)

Linnea Björkman

Allan Ljungqvist

Erland Nylund

Klas Qvarnström

Lovisa Roos

Kaj Sivervik

Jahn Ståäv (till och med 2021-06-06)

Ulf Tollhage (fyllnadsval vid extra förbundsstämma 2021-10-09)

Douglas Thisell

Katarina Ulfsparré

Personalrepresentanter

Personalrepresentanter, anmälda av Unionen:

Linus Råde, ordinarie

Siri Sandquist, personlig ersättare

Förbundschef

Gustav Öhrn (till och med 2021-06-13)

Andrea Rodriguez (tillförordnad 2021-06-14 – 2021-11-17, ordinarie från och med 2021-11-18)

Förbundsstyrelsens sammanträden 2021

26 januari, 4-5 februari, 31 mars, 8-9 april, 26 april, 28 maj, 30 maj, 17-18 juni, 28 juni, 19 augusti, 2 september, 9 september, 11 september, 8 oktober, 19 oktober, 25-26 november, 13 december.

Revisorer

Jens Persson,

Öhrling PricewaterhouseCoopers AB, Stockholm,

auktoriserad revisor

Andreas Brodin,

förtroendevald revisor

” Studieförbundet har
19 medlemsorganisationer

Angelica Stööp,
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB, Stockholm,
suppleant till auktoriserad revisor
Lieselott Omma,
personlig ersättare till förtroendevald revisor

Valberedning

Valberedning från och med förbundsstämman 2021:

Petra Malmgren (sammanställande)
Carolos Borg
Sara Hauge
Kjell Johansson
Sven-Eric Svensson

Organisation

Avdelningar

Vid utgången av 2021 hade Studieförbundet 14 stadgeenligt godkända avdelningar.

Samordningsenhet

Studieförbundet Utbildningscenter Väst är en samordningsenhet för den regionala verksamheten i Västra Götaland.

Förbundskansliet

Förbundschefen ansvarade inför förbundsstyrelsen för förbundskansliets verksamhet.

I genomsnitt under 2021 var 39 personer anställda på förbundskansliet för att fullfölja förbundsstyrelsens intentioner. Därutöver anlätades ett antal avtalade uppdragstagare från avdelningar för att verkställa planerade åtgärder samt några tillfälliga konsulter för att täcka upp vakanser.

Tillsvidareanställda och cirkelledare

I genomsnitt under 2021 hade Studieförbundet totalt 498 personer anställda, vilket motsvarade 442 heltidstjänster. 58 procent av de anställda var kvinnor. Medelåldern var 47,5 år.

Under 2021 engagerade avdelningarna drygt 5 400 ledare i bidragsberättigad verksamhet i studiecirkel och verksamhetsformen annan folkbildningsverksamhet.

Fackliga organisationer med kollektivavtal

Studieförbundet är medlem i arbetsgivarorganisationen Fremia vilka för våra tjänstemän har tecknat avtalet ”Tjänstemän inom civilsamhället” med Unionen och Akademikerförbunden som motparter i avtalet.

Genom Studieförbunden i samverkan har Studieförbundet kollektivavtal med Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds

Samverkansråd och Teaterförbundet för cirkelledare/lärare inom bidragsberättigad och annan verksamhet.

För verksamhet på gymnasieskola (Film och Musikgymnasiet i Östergötland) och fritidsgårdar (Musikhuset Lagret och fritidsgården Fittjapulsen i Stockholms län) tillämpas avtalet Skolor, förskolor och fritidshem där Lärarförbundet, Lärarnas riksförbund och Kommunal är motparter.

Arbetsgivarorganisation

Studieförbundet har sedan 1997 varit medlem hos Ideella organisationers arbetsgivareförbund IDEA. Från 2021-01-01 slogs arbetsgivarorganisationen IDEA ihop med KFO och bildade Fremia.

Huvudmannaskap

Studieförbundet är huvudman för Valla folkhögskola, tillsammans med Riksförbundet Sveriges 4H.

Ansvarigt utgivarskap

Studieförbundets tidning Cirkeln utkommer med 4 nummer per år. Tf Ansvarig utgivare 2021 har varit Theo Hammar, kommunikationschef.

Medlemskap

Under 2021 var Studieförbundet medlem/andelsägare i följande organisationer/föreningar:

- Fremia
- Studieförbunden i samverkan
- Svenska Arkivförbundet
- Forum Syd
- Föreningen för folkbildningsforskning
- Föreningen Norden
- Amatörteaterns riksförbund, ATR
- Europäische Bildungs- und Begegnungszentren, EBZ
- Föreningen Votelt
- Globalportalen
- Ideell Kulturallians, IKA
- KulturUngdom – nätverket 50/50
- Konstförbundet
- Sveriges Kommunikatörer
- Svenska riksförbundet för distansutbildning, SVERD
- Riksförbundet Hela Sverige ska leva
- Ideell Arena/KFO

Representation enligt medlemskap och stadgar 2021-12-31

• Valla folkhögskola

Styrelseordförande: Bertil Jonsson. Styrelseledamot: Jennie Kraft. Ersättare i styrelsen: Petra Malmgren, Zlatko Avdagic.

• Studieförbunden i samverkan

Styrelsen: Andrea Rodriguez.

- Europäische Bildungs- und Begegnungszentren, EBZ
- Lars Häger, Uppsala.

Om Studieförbundet

- Studieförbundet är ett av landets största studieförbund.
- Våra profilområden är natur, djur, miljö och kultur.
- Vi är partipolitiskt, fackligt och religiöst obundna.
- Studieförbundet arbetar utifrån folkbildningens idéer och pedagogik. Vi utgår ifrån de önskemål, förutsättningar och erfarenheter som varje deltagare har.
- Vi gör det möjligt för människor att söka ny kunskap, skapa och utvecklas tillsammans med andra.
- Det största verksamhetsområdet, som samlar många unga deltagare, är kultur – främst musik.
- Vi är en demokratisk organisation som styrs av cirka 200 förtroendevalda på lokal, regional och central nivå.
- Studieförbundet har 19 medlemsorganisationer, och samarbetar även med andra organisationer, föreningar och nätverk, framför allt lokalt.
- Studieförbundet har 498 anställda och drygt 5 400 studiecirkelledare.
- Vi har avdelningar med kontor på ett hundratal platser i landet och erbjuder folkbildning i alla kommuner.
- Studieförbundet ger ut tidningen Cirkeln, som kommer ut med fyra nummer per år och når alla cirkelledare, förtroendevalda och anställda.
- Studieförbundet är huvudman för Valla folkhögskola tillsammans med Riksförbundet Sveriges 4H.

Medlemsorganisationerna

SVENSKA
TURISTFÖRENINGEN

Naturskyddsföreningen

Svenska Jägareförbundet

Sveriges Hundungdom
för hundintresserad ungdom

Koloniträdgårdsförbundet

Studiefremjandet, Riksforbundet
802003-2895

Årsredovisning 2021

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Kassaflödesanalys
- Noter

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Studieförbundet Riksförbundet avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2021.

Allmänt om verksamheten

Studieförbundet är ett studieförbund som bedriver idéburen folkbildningsverksamhet i hela landet, främst inom natur-, djur-, miljö- och kulturområdet. Vi är partipolitiskt, fackligt och religiöst obundna.

Studieförbundet är av Folkbildningsrådet godkänt som statsbidragsberättigat studieförbund.

Denna årsredovisning avser Studieförbundets riksförbund (organisationsnummer 802003-2895).

Organisatoriskt är Studieförbundet uppbyggt med ett riksförbund som riksorganisation samt ett antal egna juridiska enheter. Totalt har vi 14 juridiskt självständiga avdelningar för regional och lokal verksamhet samt en juridiskt självständig organisation för regional verksamhet, Studieförbundet Utbildningscenter Väst. Studieförbundet, riksförbundet har sitt säte i Stockholm.

Studieförbundet är en demokratisk organisation med 19 medlemsorganisationer. Förbundsstämma hålls vart annat år.

Vid den ordinarie förbundsstämman i maj valdes en ny förbundsstyrelse. Riksförbundets styrelse för perioden 1 januari till 30 maj bestod av Tommy Winberg, Stina Lindblad, Bertil Jonsson, Inger Grape Burns, Zlatko Avdagic, Douglas Thisell, Andreas Brodin, Lovisa Roos samt Kaj Sivervik. För perioden 30 maj till 31 december bestod förbundsstyrelsen av Andrea Rodriguez (till och med 2021-11-18), Bertil Jonsson, Linnea Björkman, Jahn Stääv (till och med 2021-06-06) Erland Nylund, Klas Qvarnström, Lovisa Roos, Kaj Sivervik, Douglas Thisell, Allan Ljungqvist samt Katarina Ulfsparré. Styrelsen kompletterades på extrastämma 2021-10-09 med Ulf Tollhage i ett fyllnadsväl.

Verksamhetens ändamål och inriktning

Studieförbundets ändamål enligt stadgarna § 1: *Studieförbundet*

- är ett studieförbund som med bred folkbildningsverksamhet möter människors behov av och intresse för lärande och gemenskap,
- verkar för att fler människor engagerar sig och tar aktiv del i samhällslivet – och bidrar därmed till demokratisk förnyelse och till en mer hållbar utveckling; ekologiskt, socialt och ekonomiskt,
- bidrar genom bildnings- och kulturverksamhet till att stärka medlemsorganisationerna.

Huvuddelen av Studieförbundets verksamhet är att arrangera studiecirkel och kulturprogram. Till grund för insatserna ligger dels statens syften med stödet till folkbildningen, dels strategiska områden och mål beslutade av förbundsstämman 2021 genom Strategi 2131 – Studieförbundets kompass mot framtiden. Verksamheten styrs även av våra medlemsorganisationers behov samt av medborgarnas intresse för att delta i folkbildande verksamhet.

De avgörande insatserna för att uppfylla Studieförbundets ändamål sker i de juridiskt självständiga avdelningarna, som var och en avger sin egen verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Under 2021 genomfördes totalt i Studieförbundet 10 537 studiecirkel, 9 343 kulturprogram och **4 412** arrangemang in om annan folkbildningsverksamhet. Antalet unika deltagare (enskilda personer) som deltog inom Studieförbundets studiecirkelverksamhet 2021 uppgick till 41 939 vilket är 15 310 personer färre jämfört med 2020. Antalet unika deltagare inom annan folkbildningsverksamhet uppgick 2021 till 30 148 personer, vilket är 8 296 personer färre jämfört med 2020.

Den totala verksamheten, mätt i studietimmar i studiecirkel, minskade med 54 procent jämfört med 2020, antalet kulturprogram minskade med 26 procent och studietimmar i annan folkbildningsverksamhet minskade med 35 procent. Verksamhetsstatistik för studieförbundet finns samlad på Statistiska centralbyråns webbplats. Minskningen av verksamhet under verksamhetsåren 2020-2021 går framför allt att härleda till Coronapan-

demin, vilken i hög grad omöjliggjort fysiska möten i studiecirklar, som är grunden i studieförbundens verksamhet.

Riksförbundets insatser syftar främst till att stödja avdelningarna och tillsammans driva övergripande utvecklingsprocesser inom våra profilområden natur, djur, miljö och kultur. Riksförbundet samordnar och driver en rad samrådsgrupper inom olika ämnesområden med representanter för avdelningar.

Riksförbundet ansvarar även för övergripande samarbete och verksamhetsutveckling tillsammans med medlemsorganisationerna, med grund i ingångna samarbetsplaner.

Riksförbundet har en stödjande och samordnande roll, och i vissa avseenden ett operativt ansvar för utveckling och drift, inom exempelvis administration, ekonomihantering, IT och HR. Detta frigör resurser för avdelningarnas folkbildningsverksamhet, där förmågan att uppnå ändamålet med verksamheten slutgiltigt avgörs.

Särskilt fokus för riksförbundet under 2021 har varit:

- Genomförandet av två förbundsstämmor, en ordinarie i maj och en på förhand planerad extra stämma i oktober.
- Slutförande och fastställande av Strategi 2131 – Studieförbundets kompass mot framtiden.
- Förbundsstämmans beslut om en ny modell för att proaktivt kunna säkerställa statsbidragets användning, en kombination av kvalitativ och kvantitativ uppföljning, den så kallade Tillitsmodellen.
- I dialog med avdelningarna påbörjades ett arbete för att ta fram en styrmodell för Studieförbundet. Styrmodellen avser att tydliggöra en gemensam struktur och gemensamma arbetssätt för styrning, planering och uppföljning av hela Studieförbundets verksamhet.
- Organisering och anpassning av arbete och verksamhet till följd av rådande pandemi.
- Ny förbundschef utsågs under hösten efter det att tidigare förbundschef lämnat sitt uppdrag.
- Utifrån utgångspunkter för riksförbundets organisation samt minskade ekonomiska ramar genomfördes en organisationsförändring i december.

Statens bidrag

Studieförbundets intäkter består i huvudsak av offentligt stöd. De bidrag som riksdagen anslår till folkbildningsverksamhet fördelas av Folkbildningsrådet. Folkbildningsrådet är en ideell förening, som i bidragsfördelningen agerar i myndighets ställe, med tre medlemmar:

- Studieförbunden i samverkan,
- Rörelsefolkhögskolornas Intresseorganisation, RIO,
- Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

Studieförbunden i samverkan är de tio studieförbundens branschorganisation och utser, tillsammans med övriga medlemmar i Folkbildningsrådet, genom ombud Folkbildningsrådets styrelse.

För år 2021 anslog riksdagen 4 580 mkr (2020: 4 241 mkr) till folkbildningsverksamheten, varav Folkbildningsrådet fördelade 2 693 mkr (2020: 2 358) till folkhögskolorna och 1 846 mkr (2020: 1 848 mkr) till studieförbunden.

Från och med 2018 fördelar Folkbildningsrådet bidraget till studieförbunden enligt följande:

- Organisationsbidrag: 10 %
- Tillgänglighetsbidrag: 8 %
- Verksamhetsbidrag/studiecirkel: 62 %
- Verksamhetsbidrag/annan folkbildningsverksamhet: 5 %
- Verksamhetsbidrag/kulturprogram: 15 %

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under året har två förbundsstämmor genomförts. En ordinarie stämma i maj och en på förhand planerad extra stämma i oktober. Vid den ordinarie stämman i maj kom ett flertal ärenden att hänskjutas till höstens extra stämma.

I mars beslöt Folkbildningsrådets styrelse att begära in en redogörelse för hur Studieförbundet avser att stärka förbundsstyrelsens förmåga att säkerställa att statsbidraget används korrekt i hela organisationen. Beslutet kom efter att ett flertal allvarliga missförhållanden upptäckts, utretts och hanterats.

Som ett led i att bygga upp tilliten till organisationens förmåga, presenterades vid den ordinarie förbundsstämma en sammanfattning av viktiga och relevanta slutsatser som utgångspunkt för en fortsatt bred diskussion inom Studieförbundet. Förbundsstyrelsen fick

i uppdrag att genomföra en dialogprocess med förbundets medlemsorganisationer, avdelningar och stämombud för att arbeta fram konkreta förslag på åtgärder för att stärka riksförbundets förmåga att säkerställa att statsbidraget används korrekt i hela organisationen.

Direkt efter den ordinarie stämman påbörjades en omfattande dialogprocess som bland annat resulterade i att samtliga ärenden som hänskjutits till den extra stämman i oktober beslutades i samförstånd och enighet. På extrastämman antogs Strategi 2131 – Studiefremjandets kompass mot framtiden. Vidare antogs Tillitsmodellen för att proaktivt säkerställa korrekt användning av statsbidraget. Stämman antog även ekonomiska ramar för riksförbundet.

Under hösten rekryterades en ny förbundschef till riksförbundet efter att tidigare förbundschef lämnat organisationen. Den nya förbundschefen, som tidigare vid den ordinarie stämman valts till förbundsordförande, lämnade därmed detta uppdrag. Med många års erfarenhet från Studiefremjandet, däribland granskningsarbete rörande missförhållanden, och ett starkt engagemang för folkbildningsfrågor känner den nya förbundschefen både verksamheten och organisationen väl.

De ekonomiska ramarna för riksförbundet innebar en åtstramning och anpassning till de senaste årens ekonomiska utveckling i Studiefremjandet. Under hösten genomfördes en omorganisation på förbundskansliet, utifrån nya ramar, med bland annat uppsägningar, ny enhetsstruktur och även nyrekryteringar.

För att möta minskad ekonomisk ram för de kommande två åren började åtgärder vidtas redan under 2021. Genom omprioriteringar och beslut att inte genomföra vissa planerade insatser eftersträvades ett nollresultat och därigenom inte belasta det egna kapitalet. Åtgärderna, som även underlättats av den fortsatt rådande pandemin, innebar att riksförbundets resultat för 2021 blev 627 tkr.

Medarbetare

Studiefremjandet är medlem i Fremia, Ideella organisationers arbetsgivareförbund. Genom Fremia har Studiefremjandet tecknat kollektivavtal med Unionen.

Under året har medarbetarundersökningar genomförts för löpande uppföljning av arbetsmiljön.

Ett antal friskvårdssatsningar, i form av aktivitetstävlingar samt extra friskvårdstimmar har genomförts. Olika former av anpassningar för hemarbete har erbjudits.

Under senhösten genomfördes en omorganisation, efter en höst präglad av osäkerhet för medarbetarna kring vad krympande ekonomiska ramar skulle komma att innebära.

Kvalitetsarbete

Studiefremjandet erhåller betydande offentliga medel, vilket innebär ett stort ansvar och ställer höga krav på ett etiskt förhållningssätt, särskilt vad gäller rapportering av statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet.

Villkor för statens stöd regleras i förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen. Folkbildningsrådet anger villkor och fördelningskriterier för statsbidraget. Till stöd för en korrekt tillämpning av statsbidragsreglerna finns nationella styrdokument, både antagna av studieförbunden gemensamt genom branschorganisationen Studieförbunden i samverkan och mer specifikt av Studiefremjandet.

I Studiefremjandets omfattande granskningsprojekt Fenix som genomfördes 2020, identifierades ett stort behov av proaktiva åtgärder och samsyn i arbetssätt i kombination med utbildningsbehov. Det stod klart att Studiefremjandet de senaste åren inte i tillräcklig utsträckning diskuterat och enats kring arbetssätt och förhållningssätt om anordnarskap, rimlighetsbedömning och bidragsvillkor.

Som en del av dialogprocessen som följde efter den ordinarie stämman bildades en arbetsgrupp med uppdrag att stärka Studiefremjandets löpande kvalitetsarbete genom att utveckla en metod säkerställa korrekt användning av statsbidraget. Metoden, med namnet Tillitsmodellen, antogs av förbundsstyrelsen i oktober 2021. Modellen bygger i hög grad på erfarenheter från granskningsprojektet Fenix. Den innefattar en kombination av kvalitativ och kvantitativ metod. Alla verksamhetsutvecklare, alltså de avdelningsmedarbetare som i sin yrkesutövning arbetar direkt med den operativa folkbildningsverksamheten, involveras.

Avdelningschefen ansvarar för kvalitetsarbetet i nära samspel med förbundschef och riksförbundets kvalitetsarbete.

Tillitsmodellen adresserar problematikens kärna, som bland annat gäller stora verksamhetsvolymerna med, och utbetalningar till, olika samverkanspartner. Metoden innefattar även att identifiera och beskriva ”guldkorn” i respektive avdelning, vilka kan delas som goda exempel mellan avdelningar och i lokalsamhället.

Modellen anger att varje avdelning utifrån kvalitetskontroller, risk- och väsentlighetsanalyser, rimlighetskontroller samt problematisering av anordnarskapet sammanställer en rapport med resultat och analyser av avdelningens kvalitetsarbete. Rapporten innehåller även en utvecklingsplan med förbättringsåtgärder.

Samtliga avdelningars rapporter delges förbundsstyrelsen som därmed får kunskap om läget i varje avdelning, tillika en samlad bild av läget i Studieförbundet. Vid behov kan insatser i form av utbildning, stöd och handledning sättas in för kvalitetsutveckling och för att förebygga felaktigheter.

Rapporten lämnas även till avdelningens bidragsgivare för ökad transparens.

Tillitsmodellen tar fasta på att ändra arbetssätt i den riktning Folkbildningsrådet har uppmärksammat i sina årliga uppföljningsbrev. Modellen blir en del av Studieförbundets löpande systematiska kvalitetsarbete och ett verklighetsförankrat beslutsunderlag för förtroendevalda och chefer.

Tillitsmodellen är en del i arbetet med en ny styrmodell för hela Studieförbundet som inleddes hösten 2021. Avsikten med denna styrmodell är en tydlig struktur och gemensamma arbetssätt för styrning, planering och uppföljning av hela verksamheten. Den inbegriper även roll- och ansvarsfördelning i organisationen.

Styrmodellen, tillsammans med Tillitsmodellen, bildar grunden för förbundsstyrelsens absoluta ambition att säkerställa korrekt användning av offentliga medel, för att bedriva folkbildningsverksamhet utifrån Studieförbundets Strategi 2131 och i enlighet med statens fyra syften med statsbidraget till studieförbunden.

Förvaltade stiftelser

Riksförbundet förvaltar inga stiftelser.

Framtida utveckling

De senaste åren har varit mycket prövande för flera studieförbund och för Studieförbundet i synnerhet. Pandemin har kraftigt påverkat möjligheterna att genomföra folkbildningsverksamhet, där grundtanken är fysiska möten mellan människor. Mycket verksamhet har ställts om till digitala former, annat har fått ställas in. Vilka effekter pandemin får på sikt är svårt att sätta om. Sannolikt kommer digitala möten och lärande i framtiden att bli ett komplement till mer traditionella former av folkbildning – samtidigt som pandemin också uppenbarar vårt behov av nära mänskliga möten.

Folkbildningsrådet har vidtagit åtgärder för att komma till rätta med de problem och missförhållanden som har identifierats, vad gäller studieförbundens användning av statsbidraget. Ett 18-punktsprogram med åtgärder lämnades till utbildningsdepartementet våren 2021. Åtgärderna innebär att uppföljning och kontroll av studieförbundens verksamhet stärks. Parallellt med flera omedelbara åtgärder som är en del av åtgärdsprogrammet, pågår även en större översyn av statsbidragssystemet som är tänkt att träda i kraft 1 januari 2024.

Studieförbundet har med insikt tagit till sig de uppmaningar som framförts av Folkbildningsrådet. De insatser som nu vidtas har beskrivits tidigare, och förmågan att leva upp till det vi själva och staten förväntar sig är avgörande för vårt framtida förtroende. Det finns en stor samsyn i organisationen om allvaret i läget. Det förändringsarbete som nu sätts stärker riksförbundets förmåga att säkerställa att statsbidraget används korrekt i hela organisationen.

Omställningsarbetet tar tid och kommer att påverka oss de närmaste åren. För att lyckas krävs gemensam vilja och lösningsorienterat samarbete.

Medarbetarna och cirkelledare är vår viktigaste tillgång, och senaste tidens påfrestningar har varit stora. För att skapa långsiktigt hållbar organisation behövs ett gediget grundarbete för att skapa gemenskap, arbetsglädje och tillit. Det är vad som nu väntar oss - på alla nivåer i organisationen.

Sammantaget står Studieförbundet inför de största utmaningarna på mycket länge. Det kommer att krävas en gemensam omställning, där minskade ekonomiska resurser behöver prioriteras för att så mycket folkbildningsverksamhet som möjligt kan genomföras på ett kvalitativt och ansvarsfullt sätt.

Vi ser en framtid där behovet av folkbildning i samhället snarare ökar än minskar. Att genom folkbildning bidra till gemenskap och lärande för fler, och därmed till en mer hållbar samhällsutveckling, är vår främsta framtida uppgift.

Resultat och ställning

Studiefrämjandets förbundsstyrelse mottar och fördelar statsbidraget. Riksförbundet leder och samordnar Studiefrämjandets verksamhet. Vid statsbidragsfördelningen räknas riksförbundets budget av och resterade summa fördelas därefter till Studiefrämjandets avdelningar för att bedriva folkbildningsverksamhet.

Statsbidraget till Studiefrämjandet minskade 2021 med cirka 24 mkr jämfört med föregående år, varav ordinarie statsbidrag stod för cirka 20,5 mkr och riktade statsbidrag stod för cirka 3,7 mkr. Återbetalning av tidigare års statsbidrag reserverades i 2020 års bokslut med cirka 23 mkr, vilket inte skett under 2021. Med anledning av tidigare års strykningar av verksamhet som rapporterats som grund för statsbidrag har det ordinarie statsbidraget påverkats. Under fortsatt rådande pandemi har det

varit svårt att nå uppsatta mål för de riktade statsbidragen.

Riksförbundets andel av statsbidraget har ökat med cirka 2,5 mkr jämfört med föregående år. För att möta kommande års lägre budgetramar för riksförbundet inleddes 2021 åtgärder för att minska kostnaderna. Årets resultat visar ett överskott om 0,6 mkr. Jämfört med föregående år är det en förbättring med 2 mkr. Riksförbundets verksamhetskostnader har minskat med cirka 3,4 mkr jämfört föregående år. Kostnadsminskningar har skett inom flera områden. Övriga externa kostnader är i stort sett oförändrade. Kostnaderna har dock ökat för inhyrd bemanning, medan däremot lokalkostnaderna har minskat, till följd av flytt. Totalt sett har personalkostnaderna ökat med 2,7 mkr, vilket främst beror på personal- och organisationsförändringar som medfört avvecklingskostnader uppgående till cirka 2,4 mkr.

Genom årets positiva resultat har riksförbundet kunnat stärka sitt balanserade egna kapital. Inriktningen framöver syftar till att vända det negativa balanserade egna kapitalet till positivt. Totalt eget kapital inklusive ändamålsbestämda medel är positivt.

Studieförbundet, riksförbundet
 Organisationsnummer 802003-2895
 (Samtliga belopp anges i 1 000-tal kronor
 om inget annat anges)

Flerårsöversikt

	2021-12-31	2020-12-31	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Verksamhetens intäkter	221 617	223 503	252 390	266 533	263 386
Årets resultat	627	-1 432	1	-5 128	-2 141
Balansomslutning	28 959	49 202	1	33 261	38 107
Antal anställda	40	41	38	38	39
Soliditet %	38	22	48	71	75

Eget kapital 2021

	Garantifond	Ändamålsbestämda medel	Balanserat eget kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans 2021-01-01	4 500	7 855	-1 671	10 684
Utnyttjade ändamålsbestämda medel	0	-300	0	-300
Årets resultat			627	627
Utgående balans 2021-12-31	4 500	7 555	-1 044	11 011
Ändamålsbestämda medel	2021-12-31	2020-12-31		
Utvecklingsfond	7 555	7 555		
Särskild utvecklingsinsats	0	300		
	7 555	7 855		

Resultaträkning 2021

Studieförbundet, riksförbundet
Organisationsnummer 802003-2895
(Samtliga belopp anges i 1 000-tal kronor)

Resultaträkning	Not	2021-01-01 2021-12-31	2020-01-01 2020-12-31
Verksamhetens intäkter			
Bidrag	2	221 535	222 822
Övriga verksamhetsintäkter	3	82	681
Summa verksamhetens intäkter		221 617	223 503
Verksamhetens kostnader			
Förmedlade bidrag och verksamhetsstöd	4	-157 970	-161 831
Verksamhetskostnader	5	-20 333	-23 759
Övriga externa kostnader	6, 8	-9 052	-8 944
Personalkostnader	7	-33 457	-30 759
Avskrivningar		-199	-96
Summa verksamhetens kostnader		-221 011	-225 389
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	9	21	454
Övriga räntekostnader och liknande resultatposter		0	0
Årets resultat		627	-1 432
Fördelning av årets resultat			
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel		0	3 000
Kvarstående belopp för året		627	-1 568

Balansräkning 2021

Studieförbundet, riksförbundet
Organisationsnummer 802003-2895
(Samtliga belopp anges i 1 000-tal kronor)

Balansräkning	Not	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Programvara	10	0	0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	11	814	96
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Långfristiga värdepappersinnehav	12	1 405	1 405
Långfristiga fordringar	13	1 200	1 600
Summa anläggningstillgångar		3 419	3 101
Omsättningstillgångar			
Varulager m.m. handelsvaror		0	923
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		79	95
Aktuell skattefordran		9	0
Övriga fordringar	14	10 838	32 240
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	3 074	2 749
Summa		14 000	35 084
<i>Kassa och bank</i>	16	11 540	10 094
Summa omsättningstillgångar		25 540	46 101
Summa tillgångar		28 959	49 202
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Garantifond		4 500	4 500
Ändamålsbestämda medel		7 555	7 855
Balanserat kapital		-1 044	-1 671
Summa eget kapital		11 011	10 684
Skulder			
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 697	4 722
Skatteskulder		0	73
Återkrav statsbidrag, Folkbildningsrådet	18	9 158	30 152
Övriga kortfristiga skulder		919	1 039
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	6 174	2 532
Summa kortfristiga skulder		17 948	38 518
Summa skulder		17 948	38 518
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		28 959	49 202

Kassaflödesanalys

Studiefremjandet, riksförbundet.
Organisationsnummer 802003-2895
(Samtliga belopp anges i 1000-tal kronor)

Kassaflödesanalys	2021-01-01 2021-12-31	2020-01-01 2020-12-31
Den löpande verksamheten		
Verksamhetsresultat	606	-1 886
Erhållen ränta och andra finansiella poster	21	454
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m.	199	97
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	826	-1 355
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
Ökning (-) / Minskning (+) av varulager	923	-194
Ökning (-) / Minskning (+) kundfordringar	15	-44
Ökning (-) / Minskning (+) av rörelsefordringar	21 068	-24 874
Ökning (+) / Minskning (-) av rörelseskulder	-20 449	25 491
Ökning (+) / Minskning (-) av övriga kortfristiga skulder	-420	96
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 963	-860
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-917	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-917	0
Finansieringsverksamheten		
Amortering av långfristiga fordringar	400	400
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	400	400
Årets kassaflöde	1 446	-460
Likvida medel vid årets början	10 094	10 554
Likvida medel vid årets slut	11 540	10 094

Noter

Studiefremjandet, riksförbundet.
Organisationsnummer 802003-2895
(Samtliga belopp i 1000-tal kronor om inget annat anges)

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Värderingsprinciper m.m.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Resultaträkning

Bidragsintäkter

Erhållna bidrag värderas till det verkliga värde av den tillgång som förbundet fått eller kommer att få. Intäkter värderas, om inget annat anges, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas. Statsbidragen intäktsredovisas i de perioder när bidragen utbetalas till förbundet. Statsbidragen utbetalas till lokalavdelningarna samma år som bidraget erhålls från Folkbildningsrådet. Om bidragen är till för att täcka specifika kostnader, sker intäktsredovisningen på sådant sätt att intäkterna ställs mot de kostnader som bidragen är avsedda att täcka. Periodisering av intäkter och kostnader har skett enligt god redovisningssed.

Övriga verksamhetsintäkter

Övriga verksamhetsintäkter intäktsförs i den period då tjänsten utförs.

Leasing

Alla förbundets leasingavtal redovisas som operationella. Förbundet har endast lokalhyra som operationell leasing. Lokalhyran kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Ersättningar till anställda

Avgiftsbestämda pensionsplaner.

Förbundet betalar fastställda avgifter till andra juridiska personer avseende flera statliga planer och försäkringar för enskilda anställda. Förbundet har inga legala eller informella förpliktelser att betala ytterligare avgifter utöver betalningar av den fastställda avgiften som redovisas som en kostnad i den period där den relevanta tjänsten utförs.

Balansräkning

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om inget annat anges.

Immateriella tillgångar

De immateriella tillgångarna utgörs av förvärvade utgifter för programvara. De redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningen för immateriella anläggningstillgångar uppgår till 5 år.

Borttagande från balansräkningen – immateriella tillgångar

Immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inte framtida ekonomiska fördelar väntas från användning, utrangering eller avyttring av tillgången. När immateriella anläggningstillgångar avyttras bestäms realisationsresultatet som skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde och redovisas i resultaträkningen i någon av posterna Övriga rörelseintäkter eller Övriga rörelsekostnader.

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar. Avskrivningar görs enligt en systematisk plan över tillgångarnas förväntade nyttjandeperiod. Avskrivningen för materiella anläggningstillgångar uppgår till 3-5 år.

Borttagande från balansräkningen – materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar eller komponenter tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inte framtida ekonomiska fördelar väntas från användning, utrangering eller avyttring av tillgången eller komponenten. När materiella anläggningstillgångar avyttras bestäms realisationsresultatet som skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde och redovisas i resultaträkningen i någon av posterna övriga rörelseintäkter eller övriga rörelsekostnader.

Långfristiga värdepappersinnehav

Långfristiga värdepappersinnehav redovisas till anskaffningsvärde minskat med eventuell nedskrivning. I de fall marknadsvärdet understiger bokfört värde görs nedskrivning till det lägre värdet.

Redovisning och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upp-

hört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part och föreningen inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

Kundfordringar

Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättnings-tillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel och disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut och andra kortfristiga, likvida placeringar som lätt kan omvandlas till känt belopp och som är utsatta för obetydlig risk för värdefluktuationer. Sådana placeringar har en löptid på maximalt tre månader.

Värdering av finansiella skulder

Kortfristiga skulder redovisas till anskaffningsvärde.

Ändamålsbestämda medel

I posten Ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade bidrag och andra ändamålsbestämda medel.

Utvecklingsfond: Avsatt av förbundsstämman, stämman förfogar över medlen.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar föreningens in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamheten, investeringsverksamheten eller finansieringsverksamheten. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

	2021	2020
Not 2 Bidrag		
Ordinarie statsbidrag	212 046	232 551
Reglering ordinarie statsbidrag tidigare år	1	-21 253
Riktade statsbidrag	9 623	13 292
Reglering riktade statsbidrag tidigare år	-135	-1 768
Summa	221 535	222 822
Not 3 Övriga verksamhetsintäkter		
Kompensation för sjuklön	11	86
Vidarefakturerat till avdelningarna	41	507
Övriga intäkter	30	88
Summa	82	681
Not 4 Förmedlade bidrag och verksamhetsstöd		
Fördelade ordinarie statsbidrag till avdelningarna	148 601	150 465
Fördelade riktade statsbidrag till avdelningarna	9 369	11 338
Övriga bidrag till avdelningarna	0	28
Summa	157 970	161 831
Not 5 Verksamhetskostnader		
IT-kostnader, licenser*	5 506	3 897
IT-kostnader, drift*	2 974	5 644
IT-kostnader, konsult*	2 519	3 197
IT-kostnader, verksamhetssystem,		
Studieförbunden i samvarkan	2 323	2 430
Profilmaterial och trycksaker	729	-53
Marknadsföring och kommunikation	1 567	1 958

* Principerna för kontering vad gäller IT-kostnader (licenser, drift och konsulter) har ändrats 2021. Föregående års siffror är därför inte helt jämförbara.

	2021	2020
Konsultarvoden, marknadsföring och kommunikation	578	1 127
Konsultarvoden övriga	506	626
Köpta tjänster till verksamhet	1 987	2 346
Resor, kost och logi	405	619
Vidarefakturerat till avdelningarna	1	536
Övriga verksamhetskostnader	1 238	1 432
Summa	20 233	23 759
Not 6 Övriga externa kostnader		
Lokalkostnader	2 385	3 192
Konsultarvoden, bemanning	3 898	2 587
Konsultarvoden, övriga	728	1 351
Övriga externa kostnader	986	1 175
Telekommunikation	713	391
Ersättning till revisorer, Revisionsuppdrag PWC	203	217
Ersättning revisorer, rådgivning PWC (KPMG)	139	31
Summa	9 052	8 944
Not 7 Anställda och personalkostnader		
Medelantalet anställda		
Kvinnor	27	28
Män	13	13
Totalt medelantalet anställda	40	41
Könsfördelning i styrelse		
<i>Könsfördelning i styrelsen</i>		
Kvinnor	3	4
Män	6	6
Totalt antal ordinarie ledamöter i styrelsen	9	10
Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader		
<i>Löner och andra ersättningar</i>		
Ledamöter i styrelse och förbundschef	2 693	1 431
Anställda	20 416	19 515
Summa	23 109	20 946
<i>Arbetsmarknadsbidrag</i>		
Under året erhållet arbetsmarknadsbidrag	0	86
Sociala kostnader	9 757	8 328
(varav pensionskostnader exklusive särskild löneskatt)	2 302	2 072
Summa	9 757	8 328
Varav pensionskostnader ledande befattning	309	215

Avtal har tecknats med förbundschef som innebär att vid uppsägning från förbundets sida utgår ett avgångsvederlag om maximalt sex månader. Annan förvärvsinkomst inom eller utom förbundet ska avräknas under tid motsvarande vederlagets längd.

Not 8 Operationell leasing

	2021-12-31	2020-12-31
Förfaller till betalning inom 1 år	2 640	1 880
Förfaller till betalning senare än 1 men inom 5 år	8 580	7 610
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	1 930	2 900

Den operationella leasingen utgörs av hyrda lokaler. Avtalet om hyra av lokalerna för kansliet löper på fem år. Storleken på de framtida leasingavgifterna redovisas till nominellt belopp.

Not 9 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2021	2020
Räntor	21	27
Utdelning från konkursbo	0	427
Summa	21	454

Not 10 Programvara

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	478	478
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	478	478
Ingående avskrivningar	-478	-478
Årets avskrivningar		0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-478	-478
Utgående bokfört värde	0	0

Not 11 Inventarier

Ingående anskaffningsvärde	289	2 562
Inköp under året	916	0
Utrangeringar	0	-2 273
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 205	289
Ingående avskrivningar	-192	-2 369
Utrangeringar	0	2 273
Årets avskrivningar	-199	-96
Utgående ackumulerade avskrivningar	-391	-192
Utgående bokfört värde	814	97

Not 12 Långfristiga värdepappersinnehav*Aktiefond*

Ingående bokfört värde	1 405	1 405
Utgående bokfört värde	1 405	1 405
Marknadsvärde	5 567	4 279

Not 13 Långfristiga fordringar

Ingående bokfört värde	1 600	2 000
Amorteringar	-400	-400
Utgående bokfört värde	1 200	1 600

	2021-12-31	2020-12-31
Not 14 Övriga fordringar		
Kortfristiga fordringar avdelningarna	10 802	32 050
Andra kortfristiga fordringar	36	190
Summa	10 838	32 240
Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetalda hyror	527	74
Övriga poster	2 547	2 675
Summa	3 074	2 749
Not 16 Likvida medel		
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Banktillgodohavande	11 540	10 094
Summa	11 540	10 094
Not 17 Avsättningar		
Redovisat värde vid årets ingång	0	2 500
Avsättningar för beslutade utbetalningar då formella förutsättningar ännu ej uppstått för verkställighet		
lanspråkstagande belopp	0	-2 500
Redovisat värde vid årets utgång	0	0
Not 18 Återkrav statsbidrag Folkbildningsrådet		
Återkrav av ordinarie statsbidrag gällande tidigare år	0	21 253
Återkrav av riktade statsbidrag	9 158	8 899
Summa	9 158	30 152
Not 19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Semesterlöner inklusive sociala avgifter	2 375	1 987
Upplupna löner inkl sociala avgifter och pensioner	2 490	196
Övriga upplupna kostnader	1 309	349
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	6 174	2 532

Not 20 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Restriktionerna till följd av pandemin fortsatte att påverka Studiefremjandet under året. Utgångspunkten för riksförbundets arbete var fortsatt att samtliga medarbetare arbetade hemifrån. Planering för att hantera återgång till kontoret påbörjades under året.

Lärdomar av erfarenheter från tiden med omfattande distansarbete kommer att vägas in, inför framtiden. En stegvis åter-

gång till arbetsplatsförlagd närvaro kommer att ske under 2022. Vad det nya normala blir återstår att gemensamt utvärdera och skapa.

Då förbundsordförande rekryterades till förbundschef under hösten 2021 hålls en extra förbundsstämma den 12 mars 2022 för val av ny förbundsordförande.

Studiefremjandet, riksförbundet.
Organisationsnummer 802003-2895

Underskrifter

Stockholm, den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Anna Håkansson
Förbundsordförande

Bertil Jonsson
Vice förbundsordförande

Allan Ljungqvist

Linnea Björkman

Lovisa Roos

Erland Nylund

Douglas Thisell

Kaj Sivervik

Klas Qvarnström

Katarina Ulfsparre

Ulf Tollhage

Andrea Rodriguez
Förbundschef

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Jens Persson
Auktoriserad revisor

Licelott Omma
Förtroendevald revisorssuppleant

Revisionsberättelse

**Till förbundsstämman i Studieförbundet,
Riksförbundet, org.nr 802003-2895**

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Studieförbundet Riksförbundet för år 2021.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att förbundsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisörernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Den icke-kvalificerade revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Den andra informationen består av "Verksamhetsberättelse med årsredovisning 2021" som vi inhämtade före datumet för denna revisionsberättelse. Det är styrelsen och förbundschefen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och förbundschefens ansvar

Det är styrelsen och förbundschefen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och förbundschefen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och förbundschefen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och förbundschefen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtats fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den icke-kvalificerade revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Studieförbundet Riksförbundet för år 2021.

Vi tillstyrker att föbundsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Jens Persson
Auktoriserad revisor PwC

Licelott Omma
Förtroendevald revisor

